KURIER WILEŃSKI

13-14 października 2026 r. Nr 117 (19772) Cena 1,00 euro www.kurierwilenski.lt

W numerze

Niepewność geopolityczna może odwrócić trend migracyjny »8-9

Wybory samorządowe nie za górami »12-13

O dronach, młodzieży i przyszłości »18-20

Deficyt Litwy wzrośnie do 3,8 proc. PKB. „Pożyczki nie są darmowe" »28-29

Plan Trumpa na pokój w Ukrainie.

Ekspert: To realizacja scenariusza Moskwy

Fot. EPA-ELTA

Donald Trump ponownie zaczął wywierać presję na Kijów w sprawie zakończenia wojny. Analityk Marius Laurinavičius nie jest tym zaskoczony. Jak w rozmowie z „Kurierem Wileńskim" komentuje ekspert, polityka prezydenta USA dąży do sfinalizowania konfliktu na warunkach podyktowanych przez Rosję. »6-7

Bezpieczeństwo i tańszy prąd dzięki „Harmony Link" »11

ISSN 1392-0405

Polscy żołnierze porządkowali miejsca pamięci w Wilnie »14-15

eprasa.pl 6b05ebbbc0

KURIER WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt)

Zastępcy red. nacz.:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Justyna Giedrojć,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiewicz
– fotoreporter.

Dział Promocji i Kolportażu:
Andrzej Podworski
– prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwilenski.lt)
i reklama
(tel. +370 5 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

Skład i łamanie: Halina Taukin
Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski"
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis"
Nakład: 1400 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

DZIENNIK NALEŻY DO EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA GAZET CODZIENNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH
MIDAS

Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego
MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2026 roku.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie" im. Jana Olszewskiego.

Forum o bezpieczeństwie Warszawie. Udział biorą premier i minister obrony RL

W Warszawie trwa dwudniowe forum poświęcone bezpieczeństwu Europy — Warsaw Security Forum.

W wydarzeniu uczestniczą premier Litwy Mindaugas Sinkevičius i minister ochrony kraju Robertas Kaunas. Premier już skomentował swój udział i podejście Litwy do Polski.

BEZPIECZEŃSTWO EUROPY W CENTRUM DYSKUSJI

Warsaw Security Forum odbywa się 12-13 października. Organizowana przez Fundację im. Kazimierza Pułaskiego konferencja skupia się na obronności, bezpieczeństwie transatlantyckim oraz wyzwaniach stojących przed Europą Środkową i Wschodnią.

Wśród najważniejszych uczestników tegorocznego forum są premier Polski Donald Tusk, prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski, premier Norwegii Jonas Gahr Støre, zastępczyni sekretarza generalnego NATO Radmiła Szekerinska oraz naczelny dowódca sił sojuszniczych NATO w Europie gen. Alexus Grynkewich.

Jednym z kluczowych punktów programu jest przedstawienie przez gen. Grynkewicha „Theory of Victory" („Teorii zwycięstwa") — koncepcji zakładającej utrzymanie przewagi NATO nad potencjalnym agresorem. Strategia łączy tradycyjne zdolności wojskowe z nowoczesnymi technologiami, w tym sztuczną inteligencją, systemami autonomicznymi i dronami.

Istotne miejsce w dyskusjach zajmuje również współpraca państw nordyckich, bałtyckich i Polski. Norwegia pełni w tym roku funkcję Kraju Partnerskiego forum. Uczestnicy omawiają możliwości wzmocnienia północnej i wschodniej flanki NATO, bezpieczeństwo energetyczne oraz odporność regionu na nowe zagrożenia.

LITWA I POLSKA ZACIEŚNIAJĄ WSPÓŁPRACĘ

W forum uczestniczą premier Litwy Mindaugas Sinkevičius oraz minister ochrony kraju Robertas Kaunas.

Szef litewskiego rządu bierze udział w dyskusji o strategicznym bezpieczeństwie Europy, w której uczestniczy również premier Norwegii Jonas Gahr Støre. W programie jego wizyty przewidziano także spotkania z premierem Donaldem Tuskiem, prezydentem Karolem Nawrockim i marszałkiem Sejmu Włodzimierzem Czarzastym.

Rozmowy mają dotyczyć współpracy dwustronnej, obrony powietrznej, przeciwdziałania zagrożeniom hybrydowym, wsparcia Ukrainy oraz wspólnych projektów energetycznych i transportowych. Jednym z tematów będzie również zbliżająca się prezydencja Litwy w Radzie UE.

> Jednym z kluczowych punktów programu jest przedstawienie przez gen. Grynkewicha „Theory of Victory" („Teorii zwycięstwa") — koncepcji zakładającej utrzymanie przewagi NATO nad potencjalnym agresorem.

„Strategiczne partnerstwo Litwy i Polski jest jednym z kluczowych elementów bezpieczeństwa naszego regionu. Kiedy wzmacnia się nasza współpraca, wzmacniamy się my sami. Bezpieczeństwo, gospodarka, energetyka i projekty infrastrukturalne, kultura — mamy wiele wspólnych interesów i we wszystkich tych dziedzinach dążymy do jeszcze ściślejszego partnerstwa" — stwierdził przed wizytą Mindaugas Sinkevičius.

OBRONA POWIETRZNA I ZAGROŻENIE DRONAMI

Minister ochrony kraju Robertas Kaunas wraz z przedstawicielami NATO, polskiego resortu obrony i przemysłu zbrojeniowego w ramach forum omawia rozwój produkcji wojskowej oraz sposoby szybszego przekształcania rosnących wydatków na obronność w rzeczywiste zdolności militarne.

W programie wizyty ministra przewidziano spotkanie z wicepremierem i ministrem obrony Polski Władysławem Kosiniakiem-Kamyszem. Głównymi tematami rozmów będą bezpieczeństwo regionalne, współpraca wojskowa, wzmacnianie obrony powietrznej oraz zdolności do zwalczania dronów.

Dwudniowe forum stanowi także okazję do omówienia dalszego wsparcia Ukrainy i zacieśnienia współpracy sojuszników w obliczu zmieniającej się sytuacji bezpieczeństwa w Europie. ■

Opr. J.B.
na podst. PAP, BNS

eprasa.pl 6b05ebbbc0

Rys. Władysław Mickiewicz

Polska za końcem wojny w Ukrainie

Wiceszef MSZ RP Marcin Bosacki, komentując ogłoszone przez prezydenta USA Donalda Trumpa „energetyczne zawieszenie broni" między Rosją i Ukrainą, powiedział, że Polska popiera wszelkie wysiłki, by zakończyć wojnę w Ukrainie. Jak jednak dodał, nic na razie nie wskazuje na to, by Władimir Putin tego chciał.

„Polska zawsze popiera wszelkie wysiłki, żeby zakończyć tę wojnę albo chociaż wprowadzić w niej rozejmy, czy częściowe ograniczenia w wymianie ognia" — podkreślił Bosacki, który w poniedziałek wziął udział w posiedzeniu ministrów spraw zagranicznych państw UE w Luksemburgu.

„Gdyby udało się to, co prezydent Trump opowiada czy obiecuje, to znaczy wzajemny zakaz atakowania infrastruktury energetycznej, to by to oczywiście było dobrze" — dodał. ■

PAP

Szanowni Państwo, Czesławie i Walentyno Sawiccy!

Z okazji pięknego Jubileuszu 50-lecia Waszego Małżeństwa
składamy Wam najserdeczniejsze życzenia zdrowia, szczęścia, Bożego błogosławieństwa
oraz wielu kolejnych lat przeżytych w miłości, zgodzie i wzajemnym szacunku.
Niech te Złote Gody będą źródłem radości, wzruszeń i dumy ze wspólnie
przebytej drogi życia. Niech Wasza miłość, która przez pół wieku była dla Was oparciem
i siłą, nadal rozkwita i trwa przez kolejne lata, a każdy dzień przynosi Wam
pogodę ducha, uśmiech i satysfakcję ze wspólnie przeżytych chwil.
Niech Matka Boża, Królowa Rodzin i Patronka parafii podbrodzkiej,
otacza Was swoją matczyną opieką, nieustannie wstawia się za Wami u Boga
i wyprasza Wam potrzebne łaski, zdrowie oraz pokój serca.
Szczęść Boże na dalsze wspólne lata!
Niech Wasza miłość pozostanie pięknym świadectwem
wierności, oddania i małżeńskiego szczęścia.

Z serdecznymi życzeniami i wyrazami szacunku
rodzina Kazickich i rodzina Chrapowickich

Imieniny

13 października

Daniela, Fausta, Florencjusza, Gerberta, Honorata, Magdaleny, Maurycego, Mikołaja, Teofila, Wacława, Wenancjusza

14 października

Alana, Bernarda, Dominika, Donacjana, Gai, Gaudencjusza, Gwedaliny, Justa, Kaliksta, Rustyka, Witalii

Cytat dnia

„Ten czas się skończył. Znajdujemy się gdzieś pomiędzy pokojem a wojną i każdego dnia jesteśmy wystawiani na próby. Możemy otwarcie powiedzieć — stoi za nimi Rosja" *— powiedział w rozmowie z PAP szef MSZ Norwegii Espen Barth Eide.*

Liczba dnia

200 tys.

obiorców energii elektrycznej na Litwie również samodzielnie produkuje prąd. Jak podaje resort energetyki, latem tego roku wyprodukowali oni jedną czwartą zużytej w kraju energii elektrycznej.

eprasa.pl 6b05ebbbc0

Gospodarka przyspiesza. Ekonomista ostrzega przed ryzykiem przegrzania

Wskaźniki ekonomiczne dla Litwy są wręcz błogosławione, gospodarka się rozwija. Wynagrodzenia rosną szybciej niż ceny dóbr. Jednak ekonomista Luminor ostrzega, że ta passa nie potrwa wiecznie. Spowolnienie może nastąpić bardzo szybko, podaje przyczyny.

REKORDOWE KREDYTY MIESZKANIOWE

Jednym z najbardziej widocznych sygnałów ożywienia litewskiej gospodarki jest gwałtowny wzrost akcji kredytowej — czyli jednym słowem, ogólna aktywność w udzielaniu kredytów. W ciągu ostatnich trzech miesięcy banki udzielały średnio około 330 mln euro nowych kredytów mieszkaniowych miesięcznie. Dla porównania, w 2019 r. było to około 110 mln euro, a w 2021 r. — 165 mln euro.

Rosnąca dostępność finansowania przekłada się na sytuację na rynku nieruchomości. Według różnych wskaźników ceny mieszkań na Litwie wzrosły w ciągu roku o ok. 12-19 proc.

Jak zauważa ekonomista Žygimantas Mauricas, większe możliwości kredytowe pozwalają kupującym oferować wyższe kwoty za nieruchomości, co dodatkowo napędza wzrost cen.

KONSUMPCJA I PŁACE NAPĘDZAJĄ GOSPODARKĘ

Ożywienie nie ogranicza się wyłącznie do rynku nieruchomości. W litewskiej gospodarce szybko zwiększa się ilość pieniądza, do czego przyczyniają się kredyty bankowe, napływ funduszy Unii Europejskiej oraz środki pochodzące z drugiego filaru systemu emerytalnego.

Dodatkowym czynnikiem wspierającym wzrost jest silna konsumpcja. Handel detaliczny rozwija się w tym roku zaskakująco szybko, a mieszkańcy Litwy pozytywnie oceniają perspektywy swojej sytuacji finansowej. Podstawą tego optymizmu są rosnące dochody. Według prognoz przedstawionych przez Žygimantasa Mauricasa wynagrodzenia mogą w tym roku wzrosnąć o ok. 9 proc.

Ekonomista zwraca jednak uwagę na niepokojącą strukturę wzrostu płac. W sektorze publicznym wynagrodzenia rosną szybciej niż w prywatnym, natomiast w branżach o niższej wartości dodanej — szybciej niż w sektorach o wyższej wartości dodanej.

Co więcej, stosunek wynagrodzeń do PKB na Litwie przekracza już średnią unijną. Rodzi to wątpliwości, czy tak szybki wzrost płac można utrzymać w dłuższej perspektywie.

RYZYKO SPOWOLNIENIA

Mimo dobrej kondycji gospodarki warunki zewnętrzne stają się coraz mniej sprzyjające. Kryzys energetyczny nadal trwa, inflacja może okazać się wyższa od wcześniejszych prognoz, a rynki finansowe coraz częściej uwzględniają możliwość utrzymywania wyższych stóp procentowych.

Według ekonomisty skutki tych zjawisk mogą stać się szczególnie odczuwalne na początku przyszłego roku.

Wysoki poziom kredytowania zwiększa wrażliwość gospodarstw domowych i przedsiębiorstw na zmiany kosztów finansowania. Wyższe stopy procentowe mogą ograniczyć zarówno konsumpcję, jak i inwestycje.

Jednocześnie utrzymująca się inflacja będzie osłabiać realną siłę nabywczą mieszkańców, nawet jeśli nominalne wynagrodzenia nadal będą rosły.

CZY GOSPODARKA WYHAMUJE?

Zdaniem głównego ekonomisty banku Luminor w tym roku gospodarka Litwy nadal będzie korzystać z silnej konsumpcji, inwestycji, kredytowania i wzrostu dochodów mieszkańców. Nie oznacza to jednak, że obecne tempo rozwoju stanie się trwałą normą.

W przyszłym roku oczekiwane jest spowolnienie wzrostu gospodarczego. Nie musi ono oznaczać gwałtownego kryzysu, ponieważ litewska gospodarka wykazuje obecnie znaczną odporność na niekorzystne czynniki zewnętrzne.

Największym wyzwaniem będzie jednak uniknięcie przegrzania gospodarki i zapewnienie jej łagodnego wyhamowania. Jak wynika z analizy Žygimantasa Mauricasa, im dłużej konsumpcja, kredyty i ceny nieruchomości będą rosły w obecnym tempie, tym większe może być ryzyko gwałtownej korekty w przyszłości. ■

Opr. J. B. na podst. coagency.lt

Ceny nieruchomości na Litwie rosną, a rynek mieszkaniowy napędza rekordowa akcja kredytowa **Fot. Marian Paluszkiewicz**

eprasa.pl 6b05ebbbc0

WSPARCIE Bank Żywności z pomocą za 464 tys. euro

W trakcie 41. akcji Banku Żywności, która odbyła się w miniony weekend na Litwie, mieszkańcy przekazali osobom znajdującym się w trudnej sytuacji prawie 298 tys. sztuk produktów spożywczych o łącznej wartości 464 tys. euro — poinformowała organizacja. Według Banku Żywności jest to najlepszy wynik jesiennej akcji od 2020 r. W sumie podczas akcji przekazano 84 tys. 664 darowizn, a średnia wartość jednego koszyka z darowizną wyniosła 5,66 euro. Jak podaje organizacja, ludzie wysłuchali prośby wyrażonej przed akcją o przekazywanie większej ilości konserw mięsnych i rybnych oraz oleju. Właśnie tych produktów szczególnie brakuje przy kompletowaniu koszyków z pomocą.

NOBEL Nagroda poświęcona dla ofiar przestępstw

Navanethem Pillay z Republiki Południowej Afryki, laureatka Pokojowej Nagrody Nobla z 2026 r., zadedykowała tę nagrodę ofiarom zbrodni międzynarodowych. „Pozwólcie mi poświęcić tę nagrodę wszystkim osobom, które doświadczyły zbrodni międzynarodowych" — powiedziała podczas konferencji prasowej 85-letnia Pillay. Konferencja odbyła się w historycznej sali sądowej w niemieckiej Norymberdze, gdzie po II wojnie światowej sądzono przywódców nazistowskich. „Być może było to przeznaczenie, że znajdowałam się w tej historycznej sali sądowej, kiedy ogłoszono komunikat i poinformowano mnie o przyznaniu nagrody" — powiedziała Pillay. Pillay, która pełniła funkcję Wysokiej Komisarz ONZ ds. Praw Człowieka oraz przewodniczyła Trybunałowi ds. Ludobójstwa w Rwandzie, została doceniona przez Komitet Noblowski za „oddanie uniwersalnym zasadom prawa i silny kompas moralny".

PROJEKTY Obiekty sportowe na terenie dawnego „Audėjasa"

Fundusz firmy inwestycyjnej Lords LB Asset Management po raz kolejny koryguje plany dotyczące inwestycji budowlanych na terenie dawnej fabryki „Audėjas" w Wilnie — do dotychczas planowanych biur, mieszkań na wynajem oraz lokali komercyjnych mają dołączyć obiekty sportowe z basenem, podał portal „Verslo žinios". Zarządzana przez fundusz spółka Vilniaus miesto projektai planuje przy ul. Drujos budowę kompleksu o powierzchni 46,6 tys. mkw., w którym 19,3 tys. mkw. przeznaczone jest na mieszkania, 25,5 tys. mkw. — na biura, prawie 1,7 tys. mkw. — na lokale handlowe i usługowe, a 2,4 tys. mkw. — na obiekty sportowe wraz z basenem.

REGITRA 72 tys. kierowców ma wymienić swoje prawa jazdy

Do lutego przyszłego roku ok. 72 tys. kierowców będzie musiało wymienić swoje prawa jazdy — poinformowała w tym tygodniu Regitra Według firmy większość praw jazdy straci ważność pod koniec bieżącego roku i na początku przyszłego, ponieważ dziesięć lat temu kierowcy byli zobowiązani do wymiany starych, laminowanych praw jazdy, na których nie podano daty ważności. Dokumenty te należało wymienić do 3 lutego 2017 r., a większość nowych praw jazdy została wydana na okres dziesięciu lat. Według danych Regitry w październiku ok. 13 tys. kierowców będzie musiało odnowić swoje prawa jazdy, w listopadzie — 19 tys., w grudniu — 18 tys., a w styczniu przyszłego roku — ok. 22 tys. Na terminy ważności praw jazdy powinni zwrócić szczególną uwagę kierowcy w wieku od 45 do 68 lat.

SONDAŻ Najbardziej wpływowi urzędnicy: Grunskienė liderką

Prokurator generalna Nida Grunskienė (na zdjęciu) po raz drugi z rzędu została wybrana najbardziej wpływową urzędniczką państwową na Litwie — wynika z wyników ankiety opublikowanych przez Delfi.lt. W ankiecie Grunskienė uzyskała 60,6 proc. głosów wszystkich respondentów. Drugie miejsce na liście zajął szef Służby Dochodzeń Specjalnych Linas Pernavas z wynikiem 30,8 proc. głosów, a trzecie — dowódca Sił Zbrojnych Litwy Raimundas Vaikšnoras, który uzyskał 24,4 proc. głosów. Czwarte miejsce zajął dyrektor Departamentu Bezpieczeństwa Państwowego Remigijus Bridikis, a piąte — przewodniczący Trybunału Konstytucyjnego Tomas Davulis.

REDUKCJA Telia Lietuva zwolni do 85 pracowników

Firma telekomunikacyjna Telia Lietuva planuje od grudnia zmniejszyć liczbę pracowników — zamierza zwolnić około 85 osób ze wszystkich oddziałów. Firma utworzy również 12 nowych stanowisk, a jej pracownicy będą mieli pierwszeństwo w ubieganiu się o nie — poinformowała w poniedziałek 12 października Telia Lietuva za pośrednictwem giełdy Nasdaq w Wilnie. Według firmy ostateczna liczba zwolnionych osób będzie zależała również od tego, ilu pracowników, którzy otrzymali wypowiedzenia, obejmie nowe stanowiska.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst BNS, mat. pras., inf.wł.; Fot. Josvydas Elinskas, ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

eprasa.pl 6b05ebbbc0

Plan Trumpa na pokój w Ukrainie. Ekspert: To realizacja scenariusza Moskwy

Antoni Radczenko

Donald Trump ponownie zaczął wywierać presję na Kijów w sprawie zakończenia wojny. Analityk Marius Laurinavičius nie jest tym zaskoczony. Jak w rozmowie z „Kurierem Wileńskim" komentuje ekspert, polityka prezydenta USA dąży do sfinalizowania konfliktu na warunkach podyktowanych przez Rosję.

Donald Trump, w minioną sobotę, oświadczył, że Władimir Putin bardzo chciałby zakończyć konflikt. Amerykański prezydent poinformował również, że udało mu się porozumieć z Putinem w sprawie eksportu oleju napędowego do Stanów Zjednoczonych i innych państw. „Uwalnia dużo paliwa dla świata. To coś dobrego. Po bardzo niskiej cenie" — powiedział dziennikarzom amerykański przywódca. Departament Skarbu wydał równocześnie licencję, na mocy której amerykańskie sankcje nie obejmą do kwietnia 2027 r. rosyjskiego diesla.

Wołodymyr Zełenski podkreślił, że Ukraina wstrzyma ataki na infrastrukturę energetyczną, jeśli to samo uczyni Rosja **Fot. Ervin Rauluševičius, ELTA**

REAKCJA KIJOWA

Donald Trump zasugerował też, że na Ukrainie muszą odbyć się wybory prezydenckie. Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski powiedział w rozmowie z telewizją ABC News, że zorganizuje wybory, jeśli Rosja zgodzi się na 60 dni całkowitego zawieszenia broni. „Proszę powiedzieć Putinowi: dajcie nam dwa miesiące, 60 dni całkowitego rozejmu, a zorganizujemy wybory" — zapewnił przywódca ukraińskiego państwa.

Dzień później Trump oświadczył, że Rosja i Ukraina zgodziły się na natychmiastowe wstrzymanie ataków wymierzonych w infrastrukturę energetyczną. „Ze skutkiem natychmiastowym w wojnie między Rosją a Ukrainą wchodzi w życie energetyczne zawieszenie broni. Obie strony się na to zgodziły. Nie złamcie tego!" — napisał Trump na platformie Truth Social.

Wołodymyr Zełenski, reagując na słowa Trumpa, podkreślił, że Ukraina wstrzyma ataki na infrastrukturę energetyczną, jeśli to samo uczyni Rosja. „Właśnie rozmawiałem z Markiem Carneyem, Alexandrem Stubbem i Markiem Ruttem. Omówiliśmy zawieszenie broni w zakresie ataków na energetykę, które ogłosił prezydent Trump. Ukraina popiera zawieszenie broni i ważne jest, by poparła je również Rosja" — powiedział prezydent Ukrainy. Dodał, że czeka na szczegóły od strony amerykańskiej.

POMAGA ROSJI?

Brytyjski dziennik „Financial Times" podał, że administracja USA grozi wstrzymaniem dostaw broni i wymiany danych wywiadowczych z Ukrainą, jeśli ta ostatnia nie zaniecha ataków na infrastrukturę energetyczną.

— Sama polityka Donalda Trumpa jest zagrożeniem dla nas, Europy i Ukrainy. Dziwi mnie natomiast fakt, że kogoś jego polityka jeszcze zaskakuje. Taka polityka jest prowadzona od początku kadencji i się nie zmienia. Jej sens polega na zakończeniu wojny na zasadach Rosji, a później na rozwijaniu relacji ekonomicznych między USA a Rosją. Przed rokiem mieliśmy plan pokojowy Witkoffa-Dmitrijewa, który całkowicie został napisany w Moskwie — komentuje sytuację dla „Kuriera Wileńskiego" Marius Laurinavičius, analityk ds. Rosji i dezinformacji.

Brytyjski dziennik napisał, że przedstawiciele amerykańskich władz w sobotę i niedzielę kontaktowali się z europejskimi stolicami oraz z Kijowem. Amerykanie mieli zagrozić m.in. odcięciem Ukrainy od mechanizmu PURL (ang. Prioritised Ukraine Requirements List), służącego do pozyskiwania broni z USA, a także wstrzymaniem dzielenia się danymi wywiadowczymi.

— Niestety Ukrainie nigdy nie udało się porozumieć z Trumpem. Stany Zjednoczone za czasów Trumpa nie zrobiły nic, aby Ukraina mogła zwyciężyć w tej wojnie. Tak, Ameryka zgodziła się, aby kraje Europy kupowały amerykańską broń i przekazywały ją Ukrainie. Ale to nie jest żadna pomoc. To esencja polityki Trumpa, że on coś komuś sprzedaje i na tym ktoś zarabia. Bardzo często to osobiście on bogaci się albo ktoś z jego bliskiego otoczenia. Jedyna rzecz, która pomaga naprawdę Ukrainie, to dzielenie się informacją wywiadowczą.

7.>>

eprasa.pl 6b05ebbbc0

6.>>

To bardzo ważne. To jest robione, ponieważ pod wieloma względami to jest korzystne dla samej Ameryki. Jeśli ta informacja nie będzie przekazywana, to będzie problem i Ukrainie jeszcze trudniej będzie walczyć. Czymś oczywistym jest, że Rosja zrobi wszystko, aby ten konflikt jeszcze bardziej się pogłębiał — oświadcza analityk.

WYBORY DO KONGRESU

Grupa senatorów, składająca się z Republikanów i Demokratów, oświadczyła, że decyzja prezydenta Donalda Trumpa o dopuszczeniu rosyjskiego oleju napędowego do USA „stoi w bezpośredniej sprzeczności" z ustawą z 2022 r. zakazującą importu rosyjskich surowców energetycznych. „Kongres wyraźnie zakazał importu rosyjskich surowców energetycznych w 2022 r., by amerykańskie dolary nie finansowały brutalnej wojny Putina przeciwko Ukrainie. Stanowisko Kongresu było jasne: Stany Zjednoczone nie powinny importować ropy z Rosji, dopóki ta nie zakończy agresji wobec Ukrainy i nie przestanie grozić naszym sojusznikom z NATO" — napisali we wspólnym oświadczeniu Demokraci Jeanne Shaheen, Richard Blumenthal i Ron Wyden oraz Republikanie Thom Tillis, Susan Collins, Lisa Murkowski i John Curtis.

Rozmówca „Kuriera Wileńskiego" sądzi, że obecny konflikt się kończy podobnie, jak podobne konflikty w przeszłości.

— Raczej nie uda się sprawić, aby Ukraina skapitulowała. Ukraina nie ma innej możliwości i nie ma dokąd się cofać. Wówczas wszystko zacznie się od nowa. Rosja jeszcze bardziej będzie eskalowała wojnę przeciwko Europie. Natomiast jeśli chodzi o Trumpa, to wszystko zależy od wyborów połówkowych do Kongresu. Kongres nie zacznie obradować od razu po wyborach, tylko w styczniu. Więc to trochę potrwa. Z racji z tego, że wynik dla Trumpa będzie raczej katastrofalny, to wprawdzie jego polityka nie ulegnie zmianie, ale zostanie ograniczona przez nowy Kongres — mówi Marius Laurinavičius.

Szefowa unijnej dyplomacji Kaja Kallas oświadczyła w poniedziałek, że Unia Europejska z zadowoleniem przyjmie „rozejm energetyczny" pomiędzy Rosją a Ukrainą, o ile będzie on przestrzegany. „Osobiście wolałabym, aby rozejm oznaczał także brak ofiar śmiertelnych, a nie dotyczył jedynie infrastruktury energetycznej, choć ta jest niezwykle ważna, biorąc pod uwagę, że nadchodzi mroźna zima" — oświadczyła Kallas. W podobnym tonie wypowiedziały się również rządy Australii i Kanady. ■

MRF MĖDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Niestety Ukrainie nigdy nie udało się porozumieć się z Trumpem — sądzi Marius Laurinavičius **Fot. Josvydas Elinskas, ELTA**

Kara za nazistowski gest w Auschwitz

26-letni obywatel Litwy został zatrzymany podczas zwiedzania byłego niemieckiego obozu Auschwitz w Polsce. Mężczyzna pozował do zdjęcia, wykonując gest nazistowskiego pozdrowienia.

Do zdarzenia doszło w sobotę 10 października na terenie Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu. Podczas zwiedzania miejsca pamięci 26-letni obywatel Litwy pozował do zdjęć wykonywanych przez jego żonę. W pewnym momencie mężczyzna wykonał gest hitlerowskiego pozdrowienia. Zachowanie turysty zauważyli pracownicy straży muzealnej, którzy zatrzymali mężczyznę i wezwali policję.

Jak poinformowała rzecznik Komendy Powiatowej Policji w Oświęcimiu asp. szt. Małgorzata Jurecka, o incydencie została powiadomiona miejscowa prokuratura. Po zgromadzeniu materiału dowodowego 26-latkowi przedstawiono zarzut propagowania nazizmu.

„Na podstawie zebranych dowodów podejrzanemu został przedstawiony zarzut propagowania nazizmu. Przyznał się i dobrowolnie poddał karze" — powiedziała Małgorzata Jurecka.

Mężczyzna został ukarany grzywną w wysokości 2 tys. zł (około 456,80 euro). Zgodnie z polskim prawem za propagowanie nazizmu grozi grzywna, ograniczenie wolności lub kara do dwóch lat więzienia.

Niemiecki nazistowski obóz Auschwitz powstał w 1940 roku, a dwa lata później utworzono Auschwitz II-Birkenau, który stał się miejscem masowej zagłady Żydów. W kompleksie obozowym Niemcy zamordowali co najmniej 1,1 mln osób, głównie Żydów. Ginęli tam również Polacy, Romowie, jeńcy sowieccy i przedstawiciele innych narodowości.

Od 1947 roku na terenie byłych obozów działa muzeum. W 1979 roku Auschwitz wpisano na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Opr. J.B. na podst. PAP

eprasa.pl 6b05ebbbc0

Koniec fali powrotów? Niepewność geopolityczna może odwrócić trend migracyjny

Mimo, że od 2021 r. na Litwę powróciło ponad 105 tys. osób, a dodatni bilans migracyjny utrzymuje się już szósty rok z rzędu, ostatnie miesiące przynoszą sygnały możliwej zmiany tego trendu.

Justyna Giedrojć

Niepewność geopolityczna i obawy o bezpieczeństwo regionu mogą osłabiać wizerunek Litwy jako miejsca sprzyjającego rozwojowi zawodowemu i stabilnemu życiu.

— Obecna sytuacja geopolityczna negatywnie wpływa na wizerunek budowany przez lata — w rozmowie z „Kurierem Wileńskim" zauważa Žygimantas Mauricas, ekonomista banku Luminor, podkreślając, że pełna ocena sytuacji będzie możliwa dopiero po zakończeniu roku.

Ostatnie miesiące przynoszą sygnały możliwej zmiany dodatniego bilansu migracyjnego

NIEPEWNOŚĆ ZWIĄZANA Z SYTUACJĄ BEZPIECZEŃSTWA

Od 2021 r. do maja 2026 r. na Litwę powróciło ponad 105 tys. osób. Już szósty rok z rzędu liczba osób powracających do kraju przewyższa liczbę tych, które z niego wyjeżdżają. Litwa jest coraz częściej postrzegana jako miejsce, w którym można rozwijać karierę zawodową i budować swoją przyszłość osobistą.

W ostatnich miesiącach można jednak zaobserwować zmianę tego trendu. Jedną z najczęściej wskazywanych przyczyn jest sytuacja geopolityczna. Trwająca wojna w Ukrainie oraz związane z nią obawy o bezpieczeństwo sprawiają, że Litwa jest coraz częściej postrzegana jako kraj, w którym przyszłość może być niepewna.

— Bardzo szkoda, że tak się dzieje, ponieważ Litwa przez wiele lat systematycznie budowała swoją pozycję jako kraj, w którym można znaleźć dobrą pracę, należycie zarabiać, rozwijać karierę zawodową i prowadzić stabilne, komfortowe życie. Jednak obecna sytuacja geopolityczna negatywnie wpływa na ten wizerunek, budowany przez lata. Niepewność związana z sytuacją bezpieczeństwa w regionie może osłabiać poczucie stabilności i bezpieczeństwa, a tym samym wpływać na decyzje dotyczące powrotu do kraju, podejmowania pracy, inwestowania czy wiązania swojej przyszłości z Litwą — mówi ekonomista Žygimantas Mauricas.

BILANS MIGRACYJNY MOŻE OKAZAĆ SIĘ MNIEJ KORZYSTNY

Rozmówca zauważa, że dane za pierwsze dziewięć miesięcy br. wskazują na przewagę imigracji nad emigracją na Litwie. Zaznacza jednak, że sytuacja może się zmienić do końca roku, a ostateczny bilans migracyjny może okazać się mniej korzystny.

— W ciągu pierwszych dziewięciu miesięcy tego roku z Litwy wyemigrowało 11 tys. 750 mieszkańców, natomiast do kraju powróciło 12 tys. 290. Oznacza to, że na razie saldo migracji jest dodatnie — liczba osób, które wróciły na Litwę, przewyższa liczbę tych, które wyjechały, o 540. Jeśli jednak porównamy te dane z wynikami z poprzednich lat, zauważymy istotne różnice. W ubiegłym roku w okresie styczeń — wrzesień wróciło do kraju o 8 tys. osób więcej niż w takim samym okresie tego roku. Ponad 16 tys. osób wróciło, 7 tys. 600 wyemigrowało. Nie można wykluczyć, że do końca roku obecny pozytywny trend ulegnie zmianie — mówi Mauricas.

Ekspert podkreśla, że pełniejszy obraz sytuacji będzie można uzyskać dopiero po zakończeniu roku, kiedy dostępne będą dane obejmujące wszystkie dwanaście miesięcy.

— Dopiero wtedy okaże się, czy dodatni bilans migracji utrzyma się, czy też końcówka roku przyniesie zmianę dotychczasowej tendencji — stwierdza Žygimantas Mauricas.

EMERYTURA W CIEPLEJSZYM KLIMACIE

Najwięcej obywateli Litwy wraca z Wielkiej Brytanii i Irlandii. Nieco mniejsza liczba osób wraca z Hiszpanii, Niemiec oraz krajów skandynawskich.

9.>>

eprasa.pl 6b05ebbbc0

8.>>

— Jeżeli chodzi o kierunki emigracji, obywatele Litwy coraz częściej wybierają państwa skandynawskie. Zainteresowanie migracją do krajów Europy Południowej jest mniejsze i często wiąże się z innymi motywacjami niż poszukiwanie pracy. W wielu przypadkach pobyt w takich państwach nie oznacza całkowitej zmiany miejsca zamieszkania, ale stanowi formę czasowego pobytu. Do krajów takich jak Hiszpania przeprowadzają się między innymi osoby zamożniejsze, które nabywają tam drugie mieszkanie lub dom przeznaczony na wypoczynek. Spędzają w tych miejscach kilka miesięcy w roku. Zjawisko to jest szczególnie widoczne wśród mieszkańców państw Europy Północnej, którzy po zakończeniu aktywności zawodowej decydują się na spędzanie emerytury w regionach z cieplejszym klimatem — wyjaśnia ekonomista.

EMIGRACJA ZAROBKOWA

Z kolei głównym powodem wyjazdów mieszkańców Litwy do krajów skandynawskich jest emigracja zarobkowa.

— Obecnie sytuacja na litewskim rynku pracy jest na tyle złożona, że w niektórych sektorach gospodarki pracodawcy coraz częściej zatrudniają pracowników z zagranicy, którzy konkurują z miejscowymi. Przykładowo w branży budowlanej dominują emigranci z Białorusi, Ukrainy czy Azji Środkowej. W rezultacie obywatele Litwy często decydują się na wyjazd za granicę, gdzie podejmują pracę w tak samo międzynarodowym środowisku, ale mogą liczyć na wyższe wynagrodzenie — wyjaśnia ekonomista.

Ekspert zwraca również uwagę na coraz wyraźniejszą tendencję do wchodzenia litewskich start-upów na rynki zagraniczne.

— Wraz z rozwojem działalności poza granicami kraju firmy te potrzebują zaufanych pracowników, którzy znają specyfikę przedsiębiorstwa i mogą reprezentować jego interesy na nowych rynkach. W związku z tym część pracowników jest delegowana z Litwy do zagranicznych oddziałów lub pozostaje za granicą na dłużej, aby wspierać rozwój firmy. Kolejną grupę stanowią osoby, które wyjeżdżają na studia do krajów skandynawskich, a po ich ukończeniu decydują się tam pozostać. Znajdują zatrudnienie zgodne ze swoimi kwalifikacjami, korzystają z możliwości rozwoju zawodowego i często wybierają życie za granicą ze względu na atrakcyjne warunki pracy oraz perspektywy dalszej kariery — mówi Žygimantas Mauricas.

W ten sposób emigracja zarobkowa wiąże się z nauką i rozwojem zawodowym, a niektóre wyjazdy, które początkowo miały być tymczasowe, stają się wyjazdami na stałe. ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

W branży budowlanej dominują emigranci z Białorusi, Ukrainy czy Azji Środkowej

Papież Leon XIV przejdzie operację

Papież Leon XIV przejdzie operację usunięcia guzka z płuca. Dziś 13 października przed południem zostanie przyjęty do rzymskiej Poliklinik Gemelli. Lekarze przewidują około tygodnia rekonwalescencji. Nie wiadomo jeszcze, czy zabieg odbędzie się we wtorek, czy w środę.

O problemach zdrowotnych 71-letni papież poinformował w niedzielę podczas spotkania z wiernymi na modlitwie Anioł Pański w Watykanie.

„Ostatnio podczas badań kontrolnych lekarze znaleźli u mnie guzek w płucu w bardzo początkowej fazie i dobrze zlokalizowany" — powiedział Leon XIV.

Ojciec Święty zaznaczył, że decyzję o operacji podjął zgodnie z zaleceniami lekarzy.

„Lekarze uznają za słuszną interwencję i dlatego za ich radą postanowiłem poddać się operacji, by go usunąć. Zabieg przewidziany jest na najbliższe dni. Dziękuję za waszą bliskość duchową i zawierzam się waszej modlitwie" — wyjaśnił papież.

Dyrektor biura prasowego Watykanu Matteo Bruni przekazał, że rekonwalescencja po zabiegu ma potrwać około tygodnia. W Poliklinice Gemelli znajduje się specjalny apartament papieski.

Nie wiadomo jeszcze, czy stan zdrowia papieża wpłynie na jego zaplanowaną podróż zagraniczną. Watykan wcześniej ogłosił, że Leon XIV w dniach od 6 do 17 listopada odwiedzi Urugwaj, Argentynę i Peru. Termin wizyty nie został dotychczas ponownie potwierdzony.

Na wiadomość o stanie zdrowia papieża zareagowali włoscy przywódcy. Prezydent Sergio Mattarella zapewnił Leona XIV o solidarności narodu włoskiego i życzył mu szybkiego powrotu do zdrowia. Premier Giorgia Meloni również wyraziła wsparcie w imieniu swoim i włoskiego rządu. Podkreśliła spokój, z jakim papież poinformował wiernych o zbliżającej się operacji.

Opr. J.B. na podst. PAP

eprasa.pl 6b05ebbbc0

Prezes MIDAS apeluje w PE o większe uznanie mediów mniejszości narodowych

Martxelo Otamendi, prezes MIDAS (Europejskie Stowarzyszenie Dzienników w Językach Mniejszości oraz Językach Regionalnych), zabrał głos w czwartek 8 października 2026 r. przed międzygrupą Parlamentu Europejskiego ds. mniejszości tradycyjnych, społeczności narodowych i języków w Strasburgu. Podkreślił wyzwania, przed jakimi stoją media w językach mniejszości narodowych i regionalnych w całej Europie, oraz wezwał do większego uznania na szczeblu UE.

„NIE MA DEMOKRACJI BEZ ZAWODOWYCH MEDIÓW"

Przemawiając podczas posiedzenia, któremu przewodniczył eurodeputowany Loránt Vincze, Otamendi podkreślił rolę mediów w językach mniejszości w dostarczaniu profesjonalnego dziennikarstwa oraz wzmacnianiu społeczności, którym służą.

Oprócz przekazywania wiadomości media te przyczyniają się do zachowania języków mniejszości. Podkreślił również ich znaczenie w coraz bardziej wymagającym środowisku medialnym: „Nie ma demokracji bez zawodowych mediów, a nie ma profesjonalnych mediów bez demokracji."

Odnosząc się do potrzeby wsparcia ze strony Europy, Otamendi postawił szersze pytanie: „Jakiej Europy pragniemy: zjednoczonej, ale różnorodnej, gwarantującej pluralizm i różnorodność, czy też zjednoczonej i ujednoliconej, próbującej wyeliminować tych, którzy się różnią?".

DWA PRIORYTETY DLA DECYDENTÓW

W swoim przemówieniu Otamendi nakreślił dwa priorytety dla europejskich decydentów. Po pierwsze, wezwał do wyraźnego uznania mediów posługujących się językami mniejszości i regionalnymi w unijnej polityce medialnej i polityce finansowania. Odnosząc się do różnic w zakresie wsparcia publicznego dla mediów posługujących się językami mniejszości w poszczególnych państwach członkowskich UE, zasugerował, że UE mogłaby pomóc w ustanowieniu wspólnych standardów. Media posługujące się językami mniejszości — argumentował — powinny być uznawane za integralną część europejskiego pluralizmu medialnego, a nie traktowane jako kwestia drugorzędna w programach finansowania.

Drugi priorytet dotyczył transformacji cyfrowej, a w szczególności AI. Otamendi ostrzegł, że „systemy sztucznej inteligencji mają tendencję do faworyzowania głównych języków i dominujących kontekstów językowych" oraz podkreślił potrzebę zapewnienia, by mniejsze społeczności językowe były reprezentowane w procesie rozwoju nowych technologii. Zwrócił również uwagę na potencjalny wkład mediów mniejszościowych jako dostawców rzetelnych, profesjonalnie przygotowanych treści w językach niedostatecznie reprezentowanych.

Podczas późniejszej wymiany poglądów z członkami intergrupy Otamendi ponownie podkreślił znaczenie utrzymywania bliskich więzi między mediami posługującymi się językami mniejszości a społecznościami, którym służą. „Jesteśmy gazetami wspólnot" — powiedział, podkreślając szczególną relację między tymi publikacjami a ich czytelnikami.

ZNACZENIE GAZET W JĘZYKACH MNIEJSZOŚCI

Przewodniczący Intergrupy Loránt Vincze również podkreślił znaczenie gazet wydawanych w językach mniejszości, zauważając, że często stanowią one jedną z nielicznych możliwości dla mniejszości językowych, by uwidocznić swoje języki w życiu publicznym.

Otamendi przedstawił również działalność stowarzyszenia MIDAS, które obecnie zrzesza 29 mediów z 12 państw, publikujących w 13 językach. Zaprosił media obsługujące społeczności reprezentowane przez członków intergrupy do przystąpienia do stowarzyszenia.

Wyraził gotowość MIDAS do wniesienia swojego doświadczenia i wiedzy fachowej do prac PE i UE, szczególnie w kwestiach dotyczących pluralizmu mediów, różnorodności językowej oraz przyszłości dziennikarstwa w językach mniejszości.

***

„Kurier Wileński" jest członkiem MIDAS-U.

Stowarzyszenie MIDAS
Tłum. i oprac. A.K.

Prezes MIDAS-u Martxelo Otamendi wystąpił przed zespołem ds. tradycyjnych mniejszości narodowych PE **Fot. Mathieu Cugnot, Parlament Europejski**

eprasa.pl 6b05ebbbc0

Większe bezpieczeństwo i tańszy prąd. „Harmony Link" zbliża Litwę i Polskę

Honorata Adamowicz

Litwa i Polska wzmacniają współpracę energetyczną. W minionym tygodniu ministrowie energii obu państw — Lukas Savickas i Miłosz Motyka — oraz premier Litwy Mindaugas Sinkevičius uczestniczyli w podpisaniu umowy dotyczącej budowy 220-kilowoltowego połączenia elektroenergetycznego „Harmony Link". Dokument podpisali operatorzy systemów przesyłowych: Litgrid i Polskie Sieci Elektroenergetyczne (PSE). Podczas uroczystości szefowie resortów energii obu krajów podpisali również wspólne oświadczenie.

Podczas uroczystości ministrowie Lukas Savickas i Miłosz Motyka podpisali wspólne oświadczenie **Fot. Orestas Gurevičius, ELTA**

— „Harmony Link" to coś więcej niż połączenie elektroenergetyczne między dwoma bliskimi sąsiadami. Przyczynia się do stworzenia bezpieczniejszego, bardziej odpornego i niezawodniej funkcjonującego systemu energetycznego, a także przybliża Litwę do celu, jakim jest stanie się państwem eksportującym prąd. Połączenie zwiększy możliwości handlu energią elektryczną z Polską i pozwoli efektywniej wykorzystywać rosnącą produkcję energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na Litwie. Dla mieszkańców i przedsiębiorstw będzie to oznaczało większą niezawodność dostaw prądu oraz lepsze warunki do uzyskania konkurencyjnych cen — mówi „Kurierowi Wileńskiemu" minister Lukas Savickas.

URUCHOMIENIE DO GRUDNIA 2030 R.

Państwa zobowiązały się uruchomić połączenie „Harmony Link" do 31 grudnia 2030 r. Do tego czasu konieczne będzie przeprowadzenie kilku etapów prac. Rozpoczęcie budowy na Litwie planowane jest na drugi kwartał 2027 r. Połączenie ma przebiegać przez rejon wyłkowyski oraz samorządy Kalwarii i Mariampola.

— Umowa dotycząca punktu połączenia jest jednym z najważniejszych dokumentów projektu. Litgrid i PSE potwierdziły w niej wspólne zobowiązanie do realizacji inwestycji i budowy linii łączącej sieci obu państw, a także ustaliły jasne zasady testowania i połączenia systemów na granicy. Umowa określa zakres odpowiedzialności operatorów, podstawy współpracy z wykonawcami, kolejność realizacji poszczególnych etapów projektu, wymagania techniczne oraz procedury usuwania usterek w okresie gwarancyjnym. Fizyczny punkt połączenia będzie znajdował się na terytorium Polski, około 35 metrów od granicy, a PSE kupi od Litgrid odcinek linii prowadzący do tego punktu — mówi minister Savickas.

Porozumienie potwierdza wspólną odpowiedzialność Litwy i Polski za realizację połączenia i stanowi kolejny krok w kierunku stworzenia strategicznej inwestycji wzmacniającej system energetyczny całego regionu. Partnerstwo nie ogranicza się do jednego połączenia. We wspólnym oświadczeniu ministrów przewidziano rozszerzenie współpracy o projekty z zakresu energetyki odnawialnej, infrastrukturę dostaw paliw oraz inne przedsięwzięcia strategiczne, które wzmocnią bezpieczeństwo energetyczne obu państw.

INWESTYCJA WAŻNA DLA STOSUNKÓW POLSKO-LITEWSKICH

— Połączenie wzmocni powiązania między systemami elektroenergetycznymi państw bałtyckich i Polski, zwiększy niezawodność dostaw oraz stworzy większe możliwości handlu energią w regionie. Połączy potencjały Polski i Litwy, zwiększy możliwości wymiany energii elektrycznej i wzmocni bezpieczeństwo systemów elektroenergetycznych państw bałtyckich — podkreśla Savickas.

Państwa uzgodniły m.in. rozwijanie mechanizmów szybkiej pomocy transgranicznej w przypadku zakłóceń w funkcjonowaniu krytycznej infrastruktury energetycznej, organizowanie wspólnych ćwiczeń, wzmacnianie ochrony fizycznej i cyberbezpieczeństwa oraz gromadzenie zapasów kluczowego wyposażenia.

Inwestycja obejmuje budowę nowych linii o napięciu 220 kV, prowadzących od stacji Ełk Bis przez stacje Norki i Wigry w Polsce do granicy z Litwą, a następnie do planowanej stacji Giże w rej. wyłkowyskim.

— „Harmony Link" ma zwiększyć możliwości przesyłu i handlu energią elektryczną, a zarazem pogłębić strategiczną współpracę Polski i Litwy. Uruchomienie połączenia zaplanowano do końca 2030 r. — podkreśla minister Savickas. ■

MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

eprasa.pl 6b05ebbbc0

Zbliżają się wybory samorządowe. Liekis: „Nasz model jest za mało samorządny”

Wybory samorządowe odbędą się w marcu 2027 r. Obecnie faworytem w wyścigu na mera stolicy jest Valdas Benkunska.

Antoni Radczenko

Politolog Šarūnas Liekis w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” uważa, że litewski model samorządowy nie odpowiada wymogom Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego.

Główna Komisja Wyborcza (GKW) poinformowała, że 7 października ruszyła kampania wyborcza związana z bezpośrednimi wyborami merów i członków rad samorządowych. Oznacza to, że osoby chcące wziąć udział w tych wyborach mogą już składać dokumenty w celu zarejestrowania się jako niezależni uczestnicy kampanii politycznej. Rejestracja będzie możliwa do 28 października.

Valdasa Benkunskasa popiera 31 proc. mieszkańców Wilna

BRAK SAMORZĄDNOŚCI

7 października rozpoczęło się składanie dokumentów zgłoszeniowych. GKW przypomina, że tylko zarejestrowani uczestnicy kampanii politycznej mogą przyjmować darowizny oraz zaciągać zobowiązania majątkowe związane z wydatkami na kampanię polityczną. GKW poinformowała, że w ciągu pierwszego dnia dokumenty dotyczące udziału w przyszłorocznych wyborach do rad samorządowych i na merów złożyło dziewięć organizacji politycznych. Spośród partii politycznych jako pierwsza wymagane dokumenty złożył Litewski Związek Chłopów i Zielonych, a następnie — Związek Ojczyzny-Litewscy Chrześcijańscy Demokraci, Ruch Liberałów, Litewska Partia Socjaldemokratyczna oraz Partia Wolności.

W marcu 2027 po raz drugi mieszkańcy samorządów bezpośrednio wybiorą merów. Dzięki zmianom ustawodawczym w 2023 r. w rejonie wileńskim chociaż większość w radzie zdobyła AWPL-ZChR, to merem został socjaldemokrata Robert Duchniewicz.

— Same rozwiązanie z bezpośrednimi wyborami merów jest interesujące. Warto jednak podkreślić, że status prawny mera absolutnie nie odzwierciedla woli wyborców. Generalnie nasz model samorządów jest za mało samorządny. Jest przeciwieństwem modelu, który funkcjonuje przykładowo w Polsce. W Polsce cała struktura samorządowa idzie z dołu do góry. Pieniądze idą od dołu do góry. U nas niestety wszystko jest scentralizowane. Kiedy wszystko jest odgórnie zarządzane, to jaka różnica, jak mer jest wybierany — dzieli się z „Kurierem Wileńskim” Šarūnas Liekis, historyk, politolog, dziekan Wydziału Nauk Politycznych i Dyplomacji Uniwersytetu Witolda Wielkiego.

MODEL NIEZGODNY Z KARTĄ EUROPEJSKĄ

Zdaniem naszego rozmówcy litewska reforma w tym zakresie jest mocno połowiczna.

— To nie jest reforma, która przybliżyła nas ku większej demokracji. Trzeba mówić o zmianach całego system samorządowego. Tak, by wszystko szło od dołu do góry. Tak, by odpowiednio były określone obowiązki i kompetencje. Litewski model samorządowy nie jest zgodny z Europejską Kartą Samorządu Lokalnego. W odróżnieniu od systemu samorządowego w Polsce. Tam również były obawy, że ten model się nie sprawdzi. Jest wręcz przeciwnie — doskonale sprawdził się — podkreśla Liekis.

Europejska Karta Samorządu Lokalnego to dokument Rady Europy regulujący status samorządów lokalnych w relacjach z władzami centralnymi. Karta została przyjęta 15 października 1985 r. i weszła w życie w 1988. Polska Kartę ratyfikowała w 1994 r., a Litwa w 1999. „Samorząd lokalny oznacza prawo i zdolność społeczności lokalnych, w granicach określonych prawem, do kierowania i zarządzania zasadniczą częścią spraw publicznych na ich własną odpowiedzialność i w interesie ich mieszkańców” — czytamy w artykule 2 Karty.

13.>>

eprasa.pl 6b05ebbbc0

12.>>

Celem Karty jest propagowanie idei samorządu lokalnego jako jednego z głównych elementów demokracji. Poza tym celem jest włączenie obywateli w tworzenie demokracji w miejscu zamieszkania. Na przykład poprzez obowiązek zasięgania opinii społeczności lokalnych we wszystkich sprawach bezpośrednio ich dotyczących.

Zgodnie z dokumentem przy podziale zadań i kompetencji pomiędzy poszczególnymi szczeblami administracji należy kierować się zasadą subsydiarności, czyli odpowiedzialność za sprawy publiczne mają ponosić organy władzy znajdujące się najbliżej obywateli. „Bez uszczerbku dla ogólniejszych przepisów stworzonych przez prawo, wspólnoty lokalne powinny móc same określić wewnętrzne struktury administracyjne, w które chcą się wyposażyć w celu przystosowania ich do swych specyficznych potrzeb oraz by umożliwić skuteczne zarządzanie" — stanowi artykuł 6 Karty.

GOSPODARZ STOLICY

W Wilnie faworytem przyszłorocznych wyborów jest obecny mer stolicy Valdas Benkunskas. Tak wynika z badań opinii publicznej, przeprowadzonych na przez agencję Norstat na zlecenie Związku Ojczyzny-Litewskich Chrześcijańskich Demokratów.

Benkunskasa poparło 31 proc. badanych. Na drugim miejscu uplasował się były mer Wilna i obecny poseł Artūras Zuokas, który cieszy się zaufaniem 15 proc. ankietowanych. Na trzecim znalazł się lider Zjednoczenia Narodowego oraz poseł Vytautas Sinica, którego obecnie popiera 8 proc. mieszkańców Wilna.

Spośród trzech faworytów w wyścigu o fotel gospodarza stolicy tylko Vytautas Sinica urodził się w Wilnie. Benkunskas pochodzi z Kłajpedy, natomiast Zuokas urodził się w Kownie. Na dalszych miejscach znaleźli się: przewodniczący Partii Wolności oraz wicemer Wilna Vytautas Mitalas, europoseł oraz lider Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin Waldemar Tomaszewski oraz poseł na Sejm Simonas Gentvilas. Z badania również wynika, że w drugiej turze wyborów na mera Benkunskas pokonałby zarówno Zuokasa i Sinicę.

Bezpośrednie wybory merów i członków rad samorządowych odbędą się 7 marca 2027 r. Wybranych zostanie 60 merów i 1494 członków rad. ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

W 2023 r. merem rejonu wileńskiego został Robert Duchniewicz

Na Litwie rusza „Linia dla nauczycieli"

Na Litwie działa już pierwsza infolinia oferująca nauczycielom wsparcie psychologiczne i wstępną pomoc prawną. Pedagodzy mogą uzyskać pomoc w sytuacjach stresu, wypalenia zawodowego, konfliktów oraz problemów związanych z pracą.

„Linia dla nauczycieli" rozpoczęła działalność 9 października i odebrała już pierwsze połączenia. Jak poinformował dyrektor Narodowej Agencji Edukacji (NŠA) Simonas Šabanovas, konsultacje psychologiczne są dostępne w każdy dzień roboczy w godz. 15:00-19:00 pod numerem 0610 00366.

Pomoc psychologiczna jest anonimowa. Natomiast osoby potrzebujące porady prawnej powinny wypełnić formularz dostępny na stronie internetowej „Linii dla nauczycieli". Wsparcie psychologiczne obejmie m.in. problemy związane ze stresem, wypaleniem zawodowym, przemocą, konfliktami i relacjami w miejscu pracy. Prawnicy będą natomiast doradzać w kwestiach prawa pracy, wynagrodzeń, ochrony praw nauczycieli oraz odpowiedzialności zawodowej.

Minister oświaty, nauki i sportu Raminta Popovienė podkreśliła, że współcześni pedagodzy mierzą się z coraz większymi wymaganiami. „Dzisiaj na nauczycielu spoczywa naprawdę ogromna odpowiedzialność, a oczekiwania wobec niego są naprawdę bardzo wysokie" — podkreśliła Raminta Popovienė.

Finansowana ze środków Unii Europejskiej inicjatywa jest częścią ministerialnego planu na lata 2026-2028, którego celem jest poprawa atmosfery w szkołach oraz zatrzymanie nauczycieli w zawodzie.

Problem jest szczególnie istotny w obliczu prognozowanego niedoboru kadry pedagogicznej. Według szacunków ministerstwa w ciągu pięciu lat na Litwie może zabraknąć nawet 6 tysięcy nauczycieli. Największe braki dotyczą pedagogów matematyki, języków obcych, języka litewskiego, chemii i fizyki.

Opr. J.B. na podst. ELTA

eprasa.pl 6b05ebbbc0

Akcja „Żołnierska pamięć”. Polscy żołnierze porządkowali miejsca pamięci narodowej w Wilnie

W dniach 9-10 października żołnierze Polskiego Kontyngentu Wojskowego na Łotwie przebywali w Wilnie, gdzie prowadzili prace porządkowe przy miejscach pamięci narodowej.

Justyna Giedrojć

Prace porządkowe rozpoczęły się rano 9 października na polskiej kwaterze wojennej na cmentarzu na Antokolu. Kolejnym etapem były prace prowadzone przy polskiej kwaterze ofiar w Ponarach oraz w kwaterze żołnierzy Armii Krajowej w Kolonii Wileńskiej.

— Mamy na Łotwie kontyngent, który na co dzień współpracuje z sojusznikami i przygotowuje się do tego, by być gotowym do obrony każdego centymetra terytorium NATO przed ewentualnym agresorem. Nie zapominamy jednak o żołnierzach, którzy walczyli o nasz kraj i ponieśli najwyższą ofiarę, oddając życie za Polskę. Działamy w krajach bałtyckich, natomiast w Polsce, pod kierownictwem Ministerstwa Obrony Narodowej, co roku organizowana jest akcja „Żołnierska Pamięć”. W jej ramach żołnierze odwiedzają groby i kwatery polskich wojskowych poza granicami kraju, oddając hołd tym, którzy polegli w obronie Ojczyzny. Organizujemy przyjazd naszych żołnierzy do Wilna, aby wyprostować krzyże na grobach polskich żołnierzy, uporządkować nagrobki, uprzątnąć liście i zapalić biało-czerwone znicze — powiedział w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” ppłk Robert G. Markiewicz, dowódca XIX zmiany Polskiego Kontyngentu Wojskowego (PKW) na Łotwie.

PRAKTYCZNY WYMIAR ŻOŁNIERSKIEJ PAMIĘCI

Akcja „Żołnierska Pamięć” jest organizowana corocznie i obejmuje również polskie kontyngenty wojskowe poza granicami kraju — żołnierze porządkują groby, zapalają znicze i utrzymują kontakt z lokalnymi środowiskami opiekującymi się polskimi miejscami pamięci.

— Jest to praktyczny wymiar żołnierskiej pamięci, ponieważ żołnierze nie tylko uczestniczą w uroczystościach, ale również osobiście wykonują prace przy miejscach pochówku — podkreśla ppłk Robert G. Markiewicz.

W pracach na wileńskich cmentarzach udział wzięło około 20 żołnierzy Polskiego Kontyngentu Wojskowego na Łotwie.

— W ramach prac zostanie przeprowadzone przede wszystkim uporządkowanie terenu, usunięcie liści, gałęzi, śmieci oraz pozostałości po zniczach i wieńcach. Żołnierze zajmą się także oczyszczeniem i odświeżeniem elementów kamiennych, tablic inskrypcyjnych oraz innych elementów miejsc pamięci, a także ustawieniem krzyży i uczytelnieniem napisów. W ramach prac zostanie również zweryfikowana ewidencja grobów oraz wykonane drobne prace porządkowo-konserwatorskie, zgodnie z zaleceniami konserwatora — pierwszego dnia akcji poinformowała nas por. Sara Obrzód, rzeczniczka kontyngentu.

> Akcja porządkowania grobów polskich żołnierzy na wileńskich cmentarzach jest też częścią szerszej praktyki Wojska Polskiego, w ramach której żołnierze służący poza granicami kraju opiekują się polskimi grobami i miejscami pamięci.

Ppłk Robert G. Markiewicz zauważa, że opieka nad grobami polskich żołnierzy oraz miejscami pamięci poza granicami Polski ma znaczenie zarówno symboliczne, wychowawcze, jak i etosowe.

— Żołnierze odwiedzający i porządkujący groby swoich poprzedników widzą w praktyce ciągłość służby wojskowej.

15.>>

Żołnierze Polskiego Kontyngentu Wojskowego na Łotwie prowadzili prace porządkowe przy miejscach pamięci narodowej w Wilnie

eprasa.pl 6b05ebbbc0

14.>>

Pamięć o tych, którzy ponieśli śmierć podczas walk o niepodległość, jest częścią współczesnego etosu żołnierza. Jest to również sposób na utrzymanie pamięci o polskiej historii — zaznaczył dowódca XIX zmiany PKW na Łotwie.

Akcja wpisuje się w szerszą praktykę Wojska Polskiego, polegającą na opiece nad polskimi grobami i miejscami pamięci za granicą.

POLSKIE MIEJSCA PAMIĘCI NA LITWIE I ŁOTWIE

Opieka nad polskimi grobami i miejscami pamięci na Litwie ma długą tradycję i jest prowadzona przez różne instytucje, organizacje społeczne, środowiska kombatanckie oraz wolontariuszy.

Akcja porządkowania grobów polskich żołnierzy na wileńskich cmentarzach jest też częścią szerszej praktyki Wojska Polskiego, w ramach której żołnierze służący poza granicami kraju opiekują się polskimi grobami i miejscami pamięci. Już wcześniej podczas obchodów rocznicowych żołnierze Wojska Polskiego uczestniczyli w odwiedzaniu i upamiętnianiu grobów w Kolonii Wileńskiej, na Antokolu, w Ponarach i innych miejscach.

Wcześniejsze działania PKW Łotwa obejmowały również prace związane z kwaterami wojskowymi, na których spoczywają polscy żołnierze polegli w walkach o wyzwolenie Łotwy.

PAMIĘĆ PRZEKAZYWANA KOLEJNYM POKOLENIOM

W pracach porządkowych polskiej kwatery wojskowej na cmentarzu na Antokolu wzięli udział także harcerze ze Związku Harcerstwa Polskiego na Litwie, którzy chętnie włączyli się w porządkowanie grobów polskich żołnierzy.

— O akcji porządkowania cmentarza poinformował nasz drużynowy. Nie zastanawiałem się długo i od razu postanowiłem, że przyłączę się do tej inicjatywy. Z kolegami pomagamy w uporządkowaniu grobów polskich żołnierzy, zakładamy nowe biało-czerwone szarfy na każdym krzyżu, następnie zapalimy znicze. To ważne, by pamiętać o żołnierzach, którzy są tu pochowani i dbać o miejsca ich spoczynku. W akcji uczestniczą uczniowie różnych klas Liceum im. Adama Mickiewicza w Wilnie. Wszyscy należymy do 3 Wileńskiej Drużyny Harcerzy „Trop", działającej przy naszej szkole — powiedział Dominik Michniewicz, uczeń IX klasy liceum.

— Chciałbym, aby troska o miejsca pamięci polskich żołnierzy spoczywających na tej ziemi stała się trwałą tradycją, którą będą kontynuować również moi następcy. Już w grudniu przyjadą żołnierze z innej jednostki, którzy przejmą tę misję. Mam nadzieję, że także oni będą odwiedzać Wilno i kontynuować dzieło, które rozpoczęliśmy, dbając o pamięć o polskich żołnierzach — zaznaczył ppłk Robert G. Markiewicz, dowódca XIX zmiany PKW Łotwa.

Dzięki takim inicjatywom pamięć o polskich żołnierzach, którzy spoczywają na wileńskiej ziemi, pozostaje żywa, a tradycja pielęgnowania miejsc pamięci jest przekazywana kolejnym pokoleniom. ■

Fot. Waldemar Dowejko, zw.lt

:

MRF MEDIJŲ REMIMO FONDAS

W pracach porządkowych polskiej kwatery wojskowej na cmentarzu na Antokolu wzięli udział harcerze 3 Wileńskiej Drużyny Harcerzy „Trop", działającej w Liceum im. Adama Mickiewicza

eprasa.pl 6b05ebbbc0

Bezpłatne szkolenia pierwszej pomocy. Lepiej wiedzieć teraz

Jak zachować się w sytuacji zagrożenia, udzielić pierwszej pomocy i wesprzeć osobę przeżywającą kryzys? Litewski Czerwony Krzyż zaprasza do udziału w bezpłatnych szkoleniach.

Litewski Czerwony Krzyż zachęca placówki i instytucje do udziału w bezpłatnych zajęciach edukacyjnych poświęconych bezpieczeństwu cywilnemu, udzielaniu pierwszej pomocy oraz wsparciu psychologicznemu w sytuacjach kryzysowych.

Celem inicjatywy jest zwiększenie gotowości społeczeństwa na nieprzewidziane zdarzenia. Organizatorzy podkreślają, że im więcej osób będzie wiedziało, jak właściwie reagować w sytuacjach zagrożenia, tym większe będzie bezpieczeństwo całej społeczności.

PRZYGOTOWANIE NA SYTUACJE KRYZYSOWE

Pierwsza propozycja to szkolenie z zakresu bezpieczeństwa cywilnego, które trwa około 1,5 godziny i może odbywać się zarówno stacjonarnie, jak i zdalnie.

Podczas zajęć uczestnicy dowiedzą się, jak przygotować się na sytuacje ekstremalne oraz jakie działania podjąć w przypadku wystąpienia zagrożenia. Poznają zasady kompletowania torby ewakuacyjnej, opracowywania rodzinnego planu gotowości oraz rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych.

Ważnym elementem szkolenia będzie również omówienie postępowania po usłyszeniu syren alarmowych, a także zasad korzystania z obiektów ochrony zbiorowej i schronów.

PIERWSZA POMOC RATUJE ŻYCIE

Drugim rodzajem zajęć są praktyczne szkolenia z udzielania pierwszej pomocy. Trwają około dwóch godzin i odbywają się wyłącznie stacjonarnie.

Uczestnicy nauczą się reagować w przypadku urazów i nagłych stanów zagrożenia zdrowia. Przećwiczą tamowanie silnego krwawienia za pomocą opaski uciskowej, udzielanie pomocy osobie, która się zakrztusiła, oraz prowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej u osoby dorosłej. W programie przewidziano także naukę korzystania z automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) oraz udzielania pomocy w przypadku oparzeń i odmrożeń.

Organizatorzy zapewniają wszystkie niezbędne materiały szkoleniowe, a każda omawiana umiejętność będzie doskonalona podczas ćwiczeń praktycznych. Szkolenia z pierwszej pomocy przeznaczone są dla osób w wieku od 14 lat.

WSPARCIE PSYCHOLOGICZNE

Litewski Czerwony Krzyż proponuje również czterogodzinne szkolenia stacjonarne poświęcone pierwszej pomocy psychologicznej.

Podczas zajęć uczestnicy dowiedzą się, jak rozpoznawać reakcje osób doświadczających sytuacji kryzysowych, stosować zasady aktywnego słuchania oraz udzielać wsparcia emocjonalnego. Szkolenie obejmuje także zagadnienia związane z odpowiednim reagowaniem na potrzeby osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Istotnym elementem programu jest troska o własne zdrowie emocjonalne. Uczestnicy poznają sposoby zachowania odporności psychicznej podczas pomagania innym.

BEZPŁATNE SZKOLENIA DLA WSZYSTKICH

Wszystkie zajęcia prowadzą przeszkoleni wolontariusze Litewskiego Czerwonego Krzyża, posiadający zarówno wiedzę teoretyczną, jak i doświadczenie praktyczne.

Szkolenia są całkowicie bezpłatne. W zależności od ich tematyki oraz potrzeb danej placówki mogą być organizowane stacjonarnie lub zdalnie.

Instytucje zainteresowane udziałem w inicjatywie mogą skontaktować się z Litewskim Czerwonym Krzyżem, aby uzyskać szczegółowe informacje, uzgodnić terminy i zorganizować zajęcia w swojej placówce.

Jak podkreślają organizatorzy, nieszczęście może nadejść niespodziewanie. Dlatego warto zdobywać potrzebne umiejętności wcześniej, zanim zajdzie konieczność wykorzystania ich w praktyce. ■

Opr. J. B. na podst. inf. Litewskiego Czerwonego Krzyża

Litewski Czerwony Krzyż zaprasza na bezpłatne szkolenia z zakresu bezpieczeństwa, pierwszej pomocy i wsparcia psychologicznego **Fot. Andrius Ufartas, ELTA**

eprasa.pl 6b05ebbbc0

Trudne decyzje w cieniu tragedii: więcej dawców, ale rodziny wciąż pełne obaw

Honorata Adamowicz

16-17 października obchodzony jest Światowy Dzień Donacji i Transplantologii. Jak dowiedział się „Kurier Wileński", na Litwie rośnie liczba potencjalnych i efektywnych dawców, a społeczeństwo coraz lepiej rozumie ideę donacji narządów. Jednak istnieje też problem.

Donacja może oznaczać dla innych ludzi dodatkowe lata życia, możliwość powrotu do normalnego funkcjonowania **Fot. Magnific.com**

— Jeżeli patrzymy na liczby, możemy powiedzieć, że w ostatnim roku potencjalnych i efektywnych dawców było o wiele więcej niż w latach poprzednich. Natomiast jeżeli spojrzymy na odmowy ze strony bliskich, jest to jednak gorszy wskaźnik niż rok wcześniej — zauważa w rozmowie z „Kurierem Wileńskim" Aušra Degutytė, prezes litewskiego stowarzyszenia działającego na rzecz transplantacji „Gyvastis".

CORAZ MNIEJ MITÓW

Zdaniem ekspertki pozytywnym zjawiskiem jest zmiana podejścia społeczeństwa do transplantacji. O donacji mówi się coraz więcej zarówno w przestrzeni publicznej, jak i w rodzinach. Jest też mniej mitów i obaw związanych z oddawaniem narządów.

— Patrząc na młode pokolenie, naprawdę możemy się cieszyć, że ludzie coraz częściej rozmawiają o donacji w swoich rodzinach. To dla nas niezwykle ważne. Problem pojawia się wtedy, gdy takiej rozmowy wcześniej nie było. Jedną z najczęstszych przyczyn odmowy rodziny jest brak wiedzy o tym, czy zmarły chciał zostać dawcą — mówi Aušra Degutytė.

Śmierć bliskiej osoby zawsze jest ogromnym przeżyciem. Rodzina musi zmierzyć się z bólem i szokiem, a jednocześnie może zostać zapytana o zgodę na pobranie narządów. W takiej chwili trudno spokojnie myśleć i podejmować decyzje.

— Jeżeli człowiek nigdy wcześniej o tym nie słyszał, to w takim momencie po prostu trudno mu myśleć. Ziemia usuwa się spod nóg. Człowiek nie jest w stanie spokojnie podejmować decyzji. Dlatego rozmowa o donacji powinna odbyć się wcześniej, kiedy wszyscy są zdrowi — podkreśla ekspertka.

ZAPOTRZEBOWANIE I OBAWY

Największe zapotrzebowanie dotyczy przeszczepów nerek i wątroby. W przypadku nerek jeden dawca może pomóc jednocześnie nawet dwóm osobom. To właśnie dlatego przeszczepy nerek wykonywane są najczęściej.

Potrzebne są również przeszczepy serca i płuc. Transplantacje płuc należą jednak na Litwie do szczególnie rzadkich.

Jak zauważa nasza rozmówczyni, wśród przyczyn odmowy rodzin potencjalnych dawców czasem pojawiają się względy religijne. Ekspertka zwraca jednak uwagę, że donacja nie stoi w sprzeczności z nauczaniem Kościoła katolickiego.

— Jan Paweł II i nasi litewscy księża mówią, że ofiarowanie siebie po śmierci drugiemu człowiekowi jest wielkim wyrazem braterskiej miłości. Część starszych osób obawia się również, że po pobraniu narządów ich ciało nie będzie kompletne, co w ich opinii może mieć znaczenie w kontekście życia po śmierci. Nie możemy bać się, że coś będzie nie tak. Jeżeli wierzymy, że do Nieba idzie dusza, a nie fizyczne ciało, takich obaw po prostu nie powinniśmy mieć — mówi Aušra Degutytė.

ZNACZENIE JEDNEJ ROZMOWY

Co więc powinien zrobić człowiek, który chce po śmierci zostać dawcą? Pierwszym krokiem jest świadoma decyzja i zdobycie informacji. Kolejnym — rozmowa z najbliższymi.

— Jeżeli zdecydowałam, że po śmierci chciałabym oddać swoje narządy do transplantacji, muszę porozmawiać z rodziną, ponieważ w każdym przypadku bliscy są pytani o zgodę. Nawet osoba posiadająca kartę dawcy i wcześniej wyrażająca zgodę na donację powinna poinformować o swojej decyzji rodzinę. Jeżeli bliscy się zgadzają, proces może się rozpocząć. Dlatego najważniejsza jest rozmowa w rodzinie — podkreśla nasza rozmówczyni.

Październik jest miesiącem donacji. W przestrzeni publicznej odbywa się w tym czasie wiele wydarzeń i kampanii informacyjnych. Zdaniem Aušry Degutytė to dobra okazja, aby rozpocząć rozmowę, która w przyszłości może zdecydować o losie kilku innych osób. ■

eprasa.pl 6b05ebbbc0

Adas Jakubauskas o dronach, które mają otworzyć młodym drzwi do przyszłości

„Chcemy, żeby młodzi ludzie nie tylko obserwowali rozwój nowych technologii, ale sami je tworzyli". Właśnie z myślą o nich powstał Labdaros ir paramos fondas „Dronų sąjunga" — Fundacja Charytatywna i Wsparcia „Związek Dronów" — mówi dr Adas Jakubauskas, profesor stowarzyszony z Uniwersytetu im. Michała Römera w Wilnie.

Celem fundacji jest wspieranie rozwoju litewskich technologii bezzałogowych, badań naukowych, prac eksperymentalnych i młodych ludzi, którzy chcą budować własne rozwiązania. Oficjalne materiały fundacji pokazują, że jej działalność obejmuje zarówno projekty technologiczne, jak i edukację dzieci i młodzieży. O działalności fundacji rozmawiamy z jej dyrektorem i członkiem zarządu prof. dr. Adasem Jakubauskasem.

Leszek Wątróbski: Jakie konkretne zadania stawia przed sobą fundacja?

Prof. dr Adas Jakubauskas: Dron unosi się nad ziemią niemal bezgłośnie. Dla jednych jest tylko niewielką maszyną z kamerą, dla innych — narzędziem pracy, jeszcze dla innych symbolem współczesnego pola walki. Na Litwie coraz częściej jest jednak także czymś jeszcze: narzędziem edukacji i początkiem naukowej przygody młodych ludzi. Jednym z najważniejszych jest stworzenie możliwości rozwoju litewskiego parku bezzałogowych statków powietrznych, który mógłby stać się istotnym elementem wkładu Litwy w zapewnienie bezpieczeństwa kraju.

Fundacja chce również łączyć środowiska naukowe, biznesowe, instytucje państwowe, organizacje publiczne, stowarzyszenia i osoby prywatne zajmujące się tworzeniem i rozwojem litewskich technologii bezzałogowych, w tym systemów sterowania, przekazywania obrazu i nawigacji. Ważnym kierunkiem jest współpraca z litewskimi uniwersytetami, kolegiami i innymi placówkami edukacyjnymi. Fundacja chce zachęcać uczniów i studentów

Prof. dr Adas Jakubauskas
Fot. Leszek Wątróbski

do zainteresowania się dronami, organizować zawody, wyścigi, ćwiczenia i zadania symulacyjne oraz kształcić pilotów bezzałogowych statków powietrznych, również tych o podwójnym zastosowaniu. Wsparcie ma obejmować zarówno szkoły i instytucje naukowe tworzące i rozwijające drony, jak i sektor biznesowy. Ostatecznym celem jest rozwój na Litwie nowoczesnych technologii bezzałogowych o podwójnym zastosowaniu oraz parku dronów odpowiadającego współczesnym wyzwaniom.

Skąd się wziął pomysł na stworzenie „Związku Dronów"?

Fundacja powstała w 2024 r. od początku mieliśmy jeden podstawowy cel: wspierać młodych naukowców, inżynierów i praktyków, którzy zajmują się innowacjami związanymi z dronami. Chodzi o to, żeby mogli rozwijać swoje pomysły i tworzyć rozwiązania poprawiające możliwości bezzałogowych statków powietrznych. Drony rozwijają się bardzo szybko. Pojawiają się nowe kamery, systemy sterowania, anteny, rozwiązania automatyczne. Chcemy pomagać tym młodym ludziom, którzy mają pomysł, ale często nie mają pieniędzy, żeby go zrealizować.

Jakie są najważniejsze cele „Związku Dronów"?

Zgodnie z założeniami fundacji jej podstawowym celem jest finansowanie tworzenia i rozwoju litewskich technologii bezzałogowych statków powietrznych, prowadzenia badań naukowych i prac eksperymentalnych, projektowania technicznego oraz testów technologicznych. Chodzi o to, aby powstawały litewskie bezzałogowe statki powietrzne, które mogłyby znaleźć zastosowanie w przemyśle, bezpieczeństwie, rolnictwie i transporcie, a także odpowiadać na inne potrzeby państwa. Fundacja zakłada również możliwość udostępniania opracowanych technologii innym podmiotom.

Pierwsze doświadczenia fundacji pokazują, że tych pomysłów nie brakuje.

Zdecydowanie. W ubiegłym roku wsparliśmy siedem projektów przygotowanych przez młodych ludzi. Były bardzo różne. Jeden z nich dotyczył kamery zwiększającej możliwości drona podczas pracy nocą. Dzięki takiemu rozwiązaniu dron może znacznie lepiej widzieć po zmroku. Wspieraliśmy również projekt młodych Ukraińców mieszkających na Litwie. Inny projekt dotyczył rozbudowy anteny. To właśnie jest dla nas najważniejsze, aby młody człowiek przyszedł z pomysłem i otrzymał szansę jego rozwinięcia.

19.>>

eprasa.pl 6b05ebbbc0

18.>>

Ile pieniędzy przeznaczyliście na takie projekty?

W ubiegłym roku było to około 140 tys. euro na wsparcie młodych inżynierów zajmujących się technologiami dronowymi. W 2025 r. fundacja oficjalnie informowała o finansowaniu siedmiu projektów dotyczących m.in. bezpieczeństwa i obronności, edukacji, logistyki, rolnictwa i rozwoju kompetencji technologicznych. W tym roku mamy mniejsze możliwości finansowe, dlatego musimy wybierać projekty bardziej ostrożnie. Nadal jednak chcemy pomagać tam, gdzie widzimy dobre pomysły i ludzi gotowych je rozwijać.

Chcemy, żeby młodzi ludzie byli przygotowani na przyszłość – mówi prof. Jakubauskas **Fot. arch. pryw. A.J.**

Drony są dziś technologią podwójnego zastosowania. Mogą służyć cywilom, ale mogą być także wykorzystywane w obronności.

Tak. To technologia podwójnego zastosowania. Może być pokojowa, gospodarcza, edukacyjna, ale może też mieć zastosowanie wojskowe czy związane z samoobroną. Żyjemy w trudnych czasach. Dlatego ważne jest, żeby młodzi ludzie znali nowe technologie i potrafili się nimi posługiwać. Dotyczy to również operatorów dronów. Ale nie chcemy patrzeć na drony wyłącznie przez pryzmat wojska. Mogą przecież służyć do obserwacji ruchu drogowego, monitorowania różnych terenów, rolnictwa czy ochrony środowiska.

Współpracujecie także ze Związkiem Strzelców Litewskich.

Mamy podpisaną umowę o współpracy i wspieramy jego działalność. W tym roku przekazaliśmy między innymi specjalny zestaw przeznaczony do wykorzystania drona wraz z automatycznym modułem DBOX. Moduł ten otrzymaliśmy od litewskiej firmy UAB „IT logika", a następnie przekazaliśmy go w darze Batalionowi Związku Strzeleckiego Litwy w Kownie. Aby zestaw był w pełni funkcjonalny i gotowy do wykorzystania, dodatkowo zakupiliśmy wydajnego drona kompatybilnego z systemem DBOX i przystosowanego do współpracy z automatyczną stacją. Inne rozwiązania mogą być wykorzystywane np. do obserwacji ruchu drogowego albo monitorowania określonych terenów. Dron może sprawdzać, gdzie znajdują się śmieci czy inne niepożądane obiekty. Systemy tego rodzaju mogą działać automatycznie, bez ciągłej ingerencji człowieka. Podobny sprzęt chcemy przekazać również wileńskiemu oddziałowi Związku Strzelców.

Ale działalność fundacji zaczyna się znacznie wcześniej — w szkołach.

To bardzo ważna część naszej działalności. Wspieramy szkoły i inicjatywy edukacyjne. Jedną z nich jest Gimnazjum w Grzegorzewie w Wilnie, gdzie powstał ośrodek związany z dronami. Przychodzą tam młodsi i starsi uczniowie. Mają nauczyciela, który się tym zajmuje. Mogą poznawać technologię, uczyć się sterowania, rozwiązywać problemy i przede wszystkim zobaczyć, że technika nie musi być czymś abstrakcyjnym. Chcemy, żeby młodzi ludzie byli przygotowani na przyszłość.

Czyli dron może być dla dziecka tym, czym kiedyś był model samolotu dla młodego miłośnika lotnictwa?

Możliwości są dziś znacznie większe. Dron łączy wiele dziedzin. Jest tu elektronika, informatyka, programowanie, automatyka, optyka, mechanika. Młody człowiek, który zaczyna interesować się dronami, może później zainteresować się robotyką, informatyką czy inżynierią. Dlatego traktujemy to jako sposób rozwijania kompetencji przyszłości.

Widać to również podczas organizowanych przez was imprez.

Organizujemy i wspieramy wydarzenia dla dzieci, młodzieży i całych rodzin. Podczas jednej z takich imprez dzieci mogą pokazywać swoje umiejętności, np. przeprowadzając drony przez różnego rodzaju przeszkody. W ubiegłym roku wsparliśmy również działalność VšĮ „Vaikų techninės kūrybos centras" („Kids Go Tech") i w tym roku ponownie będziemy wspierać ich inicjatywy. Ich wydarzenia tradycyjnie odbywają się w legendarnej Hali Sportowej w Kownie. Przyciągają całe rodziny — trzy pokolenia: dzieci, rodziców i dziadków. To bardzo ważne, bo technologia przestaje być czymś zamkniętym w laboratorium czy szkole. Staje się wspólnym doświadczeniem, które łączy pokolenia, pozwala dzieciom rozwijać zainteresowania i umiejętności, a rodzicom i dziadkom aktywnie uczestniczyć w ich pasji. Fundacja była też jednym z sponsorów litewskiej „Robotiady" w 2026 r., wydarzenia łączącego robotykę, drony i edukację technologiczną.

Szczególne miejsce w działalności fundacji zajmują młodzi Ukraińcy mieszkający na Litwie.

20.>>

eprasa.pl 6b05ebbbc0

19.>>
Wspieraliśmy projekt młodych Ukraińców, którzy przyjechali na Litwę. Chcieliśmy pomóc im rozwijać zainteresowania techniczne. To jest bardzo ważne. Młody człowiek, który znalazł się w nowym kraju, potrzebuje nie tylko bezpieczeństwa, ale także możliwości nauki, rozwoju i pokazania swoich zdolności. Fundacja wsparła również projekt F1N glider, przygotowany przez młodych Ukraińców mieszkających na Litwie. Powstały proste modele szybowców, które mają trafić do litewskich szkół i centrów technicznej twórczości.

Kto stworzył „Związek Dronów"?
Inicjatorem i jednym z założycieli był przedsiębiorca Ramūnas Karbauskis, związany z rolnictwem i akcjonariusz Grupy „Agrokoncernas", a jednocześnie bardzo aktywny mecenas różnego rodzaju przedsięwzięć. Wspiera literaturę, sztukę oraz wiele innych dziedzin. od początku swojej działalności w 1990 r. na różnego rodzaju działalność charytatywną przeznaczył już ponad 20 mln euro. W 2025 r. UAB „Agrokoncernas" oraz UAB „Agrokoncerno grūdai" otrzymały tytuł Narodowego Mecenasa za wieloletnie wsparcie ważnych dla społeczeństwa inicjatyw. Do zarządu zaprosiliśmy natomiast osoby znane na Litwie — naukowców, matematyków, specjalistów w dziedzinie robotyki oraz ekspertów z innych dziedzin. Współpracujemy również z uczelniami technicznymi w Wilnie i Kownie. Chodziło o połączenie dwóch światów: ludzi, którzy mogą zapewnić finansowanie, i ludzi, którzy posiadają wiedzę naukową.

Jak chcecie finansować dalszy rozwój?
Na razie jest to inicjatywa całkowicie pozarządowa. Nie zwracaliśmy się o finansowanie do państwa. Szukamy natomiast prywatnych przedsiębiorców i ludzi biznesu, którzy chcieliby nas wesprzeć. Chcemy także przygotowywać projekty do międzynarodowych funduszy i ubiegać się o granty.

Na co przeznaczylibyście takie pieniądze?
Na działalność charytatywną. Mogłyby to być kolejne projekty młodych naukowców, konferencje, szkolenia czy programy edukacyjne. Wszystko zależy od poziomu finansowania. Najważniejsze jest jednak to, żeby pieniądze trafiały do ludzi, którzy naprawdę chcą coś stworzyć.

Co jest więc największą wartością „Związku Dronów"? Pieniądze, sprzęt czy wiedza?
Myślę, że najważniejsza jest możliwość dania komuś szansy. Czasami młody człowiek ma dobry pomysł, ale nie ma pieniędzy na jego realizację. Jeżeli dostanie wsparcie, może zrobić pierwszy krok. Potem może pojawić się następny projekt, uczelnia, przedsiębiorstwo. Dron jest tutaj tylko początkiem.

Początkiem czego?
Przyszłości. Bo jeżeli dzisiaj nauczymy dziecko zbudować albo zaprogramować drona, jutro może ono stworzyć robota, system automatycznej obserwacji albo zupełnie nową technologię.
Dlatego chcemy, żeby młodzi ludzie nie tylko obserwowali rozwój nowych technologii, ale sami je tworzyli. I właśnie temu ma służyć „Związek Dronów".
Dziękuję za rozmowę. ■
Rozmawiał Leszek Wątróbski

MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Organizujemy i wspieramy wydarzenia dla dzieci, młodzieży i całych rodzin. Podczas jednej z takich imprez dzieci mogą pokazywać swoje umiejętności – wyjaśnia profesor **Fot. arch.pryw. A.J.**

eprasa.pl 6b05ebbbc0

Pokaz filmu o Fani Lewando i spotkanie z reżyserem Andrzejem Ciecierskim

15 października o godz. 17.30 zapraszamy na projekcję filmu dokumentalnego „Świat smaków, zapachów i kolorów Fani” (2025) oraz na spotkanie z reżyserem filmu Andrzejem Ciecierskim.

Film dokumentalny „Świat smaków, zapachów i kolorów Fani” opowiada o mieszkającej w Wilnie pionierce kuchni wegetariańskiej Fani Lewando (1887–1941). Przed II wojną światową prowadziła ona w Wilnie popularną restaurację Dietojarska Jadłodajnia przy dzisiejszej ulicy Niemieckiej. Serwowano w niej dania wegetariańskie inspirowane tradycjami kuchni aszkenazyjskiej. Fania Lewando łączyła nietypowe smaki i przywiązywała dużą wagę do zdrowego odżywiania, wierząc, że podstawą dobrego zdrowia jest bogata w witaminy dieta pozbawiona mięsa.

Jej talent kulinarny zdobył szerokie uznanie. W restauracji bywało wielu znakomitych gości, wśród nich

Fania Lewando (1887–1941)

także wówczas jeszcze mało znany młody Marc Chagall. Fania Lewando była również jedyną kobietą zaproszoną do pracy na stanowisku szefa kuchni na polskim transatlantyku M/S Batory, gdzie przygotowywała dla pasażerów dania koszerne.

Tuż przed wybuchem II wojny światowej wydała książkę kucharską w językach jidysz i polskim, zawierającą 400 przepisów wegetariańskich. Niestety wybuch wojny przerwał jej międzynarodową karierę. W 1941 r. Fania Lewando i jej mąż zginęli, a książka kucharska zaginęła w wojennym chaosie.

Po wielu dziesięcioleciach jeden z egzemplarzy został niespodziewanie odnaleziony na londyńskich targach książek antykwarycznych. Przetłumaczona na język angielski przez nowojorski Instytut YIVO książka stała się bestsellerem, a następnie ukazała się również w językach litewskim, polskim i czeskim.

Film zostanie wyświetlony w oryginalnej wersji językowej (po polsku) z litewskimi napisami.

Czas trwania filmu: 54 min.

Po pokazie filmu odbędzie się spotkanie z reżyserem Andrzejem Ciecierskim.

Wstęp wolny.

Organizatorzy: Instytut Polski w Wilnie, TVP, Litewska Biblioteka Narodowa im. Martynasa Mažvydasa. ■

Inf. i fot. Organizatorzy

Zaproszenie do udziału w konkursie poetyckim

Adam Mickiewicz za udział w tajnych towarzystwach studenckich został w 1824 r. zesłany w głąb Imperium Rosyjskiego. Większość okresu zesłania spędził w Petersburgu i Moskwie. Odwiedził również Odessę, skąd wyruszył w niezwykłą podróż na Krym. Owocem jego pobytu w Odessie i podróży krymskiej stał się zbiór 40 sonetów — 18 sonetów krymskich oraz 22 sonetów odesskich, określanych również jako sonety miłosne. Utwory te zostały wydane w 1826 r. w Moskwie pod wspólnym tytułem „Sonety”.

Z okazji 200. rocznicy pierwszego wydania „Sonetów”, zapraszamy do udziału w Konkursie Poetyckim „Lubię poglądać wsparty na Judahu skale...”.

Konkurs jest skierowany do każdego, kto w poezji odnajduje radość życia!

Warunki konkursu:

Przyjmujemy prace pisane w jęz. litewskim, polskim.

Objętość pracy — do jednej strony wydruku komputerowego.

Gatunek poetycki oraz temat pracy — dowolne.

Prace przyjmowane są do 15 listopada 2026 r. Prace prosimy przysyłać na adres: **amm@muziejus.vu.lt**

Uczestników prosimy o podanie następującej informacji: imię, nazwisko; wiek; numer telefonu; e-mail.

Wyniki konkursu będą ogłoszone **11 grudnia 2026 r.** Zwycięzcom zostaną wręczone dyplomy oraz upominki.

Uczestnik konkursu (lub jego przedstawiciel — osoba pełnoletnia, gdy uczestnik jest osobą niepełnoletnią) wyraża zgodę na publikowanie utworów i zdjęć uczestnika w przestrzeni publicznej.

Informacja dodatkowa:

amm@muziejus.vu.lt

Organizatorzy: Muzeum Adama Mickiewicza (Muzeum Uniwersytetu Wileńskiego); Centrum Polonistyczne Uniwersytetu Wileńskiego. ■

Inf. Organizatorzy

eprasa.pl 6b05ebbbc0

XVIII Światowy Festiwal Chórów Polonijnych Koszalin–Mielno 2026

W dniach 15-20 września w Koszalinie i Mielnie odbył się XVIII Światowy Festiwal Chórów Polonijnych. W tegorocznej edycji festiwalu uczestniczyło pięć chórów. Był to chór „Verum Cantus" z Białorusi, chór męski „Gorol" z Czech, chór „Chorus Polonicus Gotoburgensis" ze Szwecji oraz chór mieszany „Hosanna" z Witebska na Białorusi. Litwę na festiwalu reprezentował chór zespołu pieśni i tańca ludowego „Rudomianka" oraz członkinie zespołu wokalnego „Echo" pod kierownictwem Wiolety Cereszki.

Litwę na festiwalu reprezentował chór zespołu pieśni i tańca ludowego „Rudomianka"

Łącznie udział wzięło 105 osób. Było to niezwykłe i pełne muzycznych wzruszeń wydarzenie, które zgromadziło miłośników polskiej kultury i śpiewu chóralnego. Festiwal organizowany jest tradycyjnie przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska". Dyrektorem festiwalu był dr hab. Piotr Zientarski, dyrektorem artystycznym — prof. Przemysław Pałka. W roli dyrektora organizacyjnego Festiwalu wystąpił Błażej Papiernik.

WARSZTATY CHÓRALNE

Przed koncertem galowym chórzyści uczestniczyli w intensywnych warsztatach chóralnych w Mielnie, pracując nad wspólnym repertuarem. W gronie pedagogów i mistrzów znaleźli się prof. Przemysław Pałka, prof. Elżbieta Wtorkowska — dyrygentka specjalizująca się w emisji głosu z Akademii Muzycznej w Bydgoszczy, dr hab. Paweł Łuczak — dyrygent i specjalista emisji głosu z Akademii Muzycznej w Poznaniu, mgr Jakub Koterba — pianista i dyrygent, a także mgr Grażyna Ney — wybitna pianistka z Wrocławia.

Przedsięwzięciu przewodniczył profesor Przemysław Pałka — dyrygent, dyrektor artystyczny z Akademii Muzycznej w Poznaniu, który czuwał nad poziomem artystycznym warsztatów i wspierał chórzystów w przygotowaniu wspólnego repertuaru.

Warsztaty chóralne były prawdziwym majstersztykiem polskiej chóralistyki. W ciągu zaledwie kilku dni zespoły zdobyły nowe, niezwykłe umiejętności w dziedzinie śpiewu chóralnego, doskonaląc zarówno warsztat wokalny, jak i sztukę wspólnego muzykowania. W wyniku wspólnej pracy powstała wyjątkowa muzyczna całość — piękne pieśni chóralne, będące owocem zaangażowania, talentu i współpracy wszystkich uczestników.

Każdy z zespołów miał okazję zaprezentować również własny program artystyczny podczas koncertu przeglądowego w ośrodku „Rewita" w Unieściu. Wybrane utwory przygotowano następnie na koncert galowy w Koszalinie.

WYJĄTKOWE SPOTKANIA

Uczestnicy festiwalu mieli wyjątkowe i pełne wzruszeń spotkanie z Jego Ekscelencją Księdzem Biskupem Koszalińsko-Kołobrzeskim Krzysztofem Zadarko. Podczas tego spotkania Ksiądz Biskup nawiązał do słów św. Jana Pawła II, przypominając, że Ojczyzna jest wszędzie tam, gdzie są Polacy — niezależnie od tego, w jakim zakątku świata przyszło im żyć. Serdeczne słowa Księdza Biskupa były dla wszystkich chórzystów pięknym wyrazem uznania i zachętą, aby nadal z dumą nieść polską kulturę i tradycję, przekazując ją kolejnym pokoleniom.

Jednym z ważniejszych punktów festiwalu było spotkanie na Placu Polonii w Koszalinie. „Rudomianka" wraz z innymi uczestnikami festiwalu wzięła udział w uroczystości z okazji 50. rocznicy odsłonięcia Pomnika Więzi Polonii Zagranicznej z Macierzą. Przed pomnikiem chóry wspólnie wykonały hymn państwowy, „Rotę" i „Gaude Mater Polonia". Kilka godzin później wszystkie zespoły wystąpiły razem na scenie Filharmonii Koszalińskiej.

WYSTĘP „RUDOMIANKI" PODCZAS KONCERTU GALOWEGO

Koncert galowy festiwalu odbył się 19 września w Filharmonii Koszalińskiej. Była to prawdziwa uczta duchowa i muzyczna. Publiczność miała okazję delektować się pięknem śpiewu pięciu chórów polonijnych, z których każdy zaprezentował trzy utwory. Szczególnym wydarzeniem było wspólne wykonanie wybranych kompozycji pod batutą wybitnych mistrzów polskiej chóralistyki, co nadało koncertowi niezwykle podniosły i niezapomniany charakter.

Gdy na scenie pojawił się chór „Rudomianki", rozpoczęła się muzyczna podróż przez bliskie sercom pieśni związane z Polską i Wileńszczyzną.

23.>>

eprasa.pl 6b05ebbbc0

22.>>

O muzyczną oprawę występu zadbali Kamilia Cereszka, Jurgita Umaraitė i Krzysztof Stankiewicz. Występ chóru wzbudził wiele emocji — radość, rozczulenie, tęsknotę. Piękne wykonanie piosenek zostało nagrodzone gromkimi brawami publiczności.

Podczas koncertu galowego, nawiązując do 125. rocznicy urodzin wybitnego polskiego piosenkarza Mieczysława Fogga, publiczność usłyszała trzy najbardziej znane i lubiane utwory z repertuaru tego artysty. Specjalnie z myślą o chórach polonijnych utwory te zostały opracowane i zaaranżowane przez Piotra Janczaka, na prośbę prof. Elżbiety Wtorkowskiej. W wykonaniu chórów zabrzmiały: „Jesienne róże", „Co nam zostało z tych lat" oraz „Ta ostatnia niedziela".

Na zakończenie koncertu wszystkie chóry wspólnie wykonały kilka utworów: Claude'a Debussy'ego „Dziewczyna o włosach jak len", „Modlitwę o pokój" Norberta Blachy oraz „Hymn Polaków za granicą" Feliksa Nowowiejskiego. Został również wykonany utwór, który jest szczególnie bliski sercom wszystkich Polaków — „Taki kraj".

Po zakończeniu części artystycznej na scenę zaproszono wszystkich dyrygentów oraz osoby, które przyczyniły się do organizacji tego wyjątkowego wydarzenia. Nadszedł czas na podziękowania, gratulacje i wręczenie pamiątkowych dyplomów dyrygentom poszczególnych chórów. Każdemu z nich towarzyszyły kwiaty — piękny symbol wdzięczności za zaangażowanie, pracę i serce włożone w przygotowanie koncertów oraz całego festiwalu.

WZRUSZAJĄCE ZWIEŃCZENIE KONCERTU

I kiedy wydawało się, że uroczystość dobiegła już końca, wydarzyło się coś, co od lat stanowi piękną tradycję festiwalu. Bez żadnej zapowiedzi wszystkie chóry spontanicznie połączyły swoje głosy, wykonując „Hymn Chórów Polonijnych" Zbigniewa Kozłuba. Partię solową wykonał Błażej Papiernik, a całością dyrygował prof. Przemysław Pałka. Przy fortepianie zasiadł Jakub Koterba.

Było to niezwykle wzruszające i pełne nostalgii muzyczne zwieńczenie koncertu. Ponadczasowe melodie, w nowych chóralnych opracowaniach, połączyły pokolenia i stworzyły wyjątkową atmosferę, pozostawiając wśród publiczności niezapomniane wrażenia. Był to finał pełen emocji, piękna i dumy — prawdziwe święto polskiej pieśni chóralnej i niezwykłe spotkanie Polonii.

Festiwal zakończył się występem chórów podczas Mszy św. w Unieściu, w Kościele pod wezwaniem Matki Bożej Gwiazdy Morza.

XVIII Światowy Festiwal Chórów Polonijnych był również wyjątkowym czasem spotkania, wzajemnego poznawania się i wymiany doświadczeń. Kilka wspólnie spędzonych dni pozwoliło chórzystom nie tylko doskonalić swoje umiejętności wokalne, lecz także nawiązać nowe przyjaźnie i umocnić więzi łączące Polaków mieszkających w różnych krajach.

Festiwal po raz kolejny pokazał, jak wielką siłę ma muzyka i jak pięknie potrafi jednoczyć Polonię wokół języka, kultury i polskiej tradycji.

Z Koszalina uczestnicy wyjechali z bogatymi przeżyciami, nowymi doświadczeniami i wspomnieniami, które na długo pozostaną w ich pamięci.

SERDECZNE PODZIĘKOWANIA

„Rudomianka" i jej kierownik artystyczny Wioleta Cereszka składają płynące z głębi serca podziękowania senatorowi RP dr. hab. Piotrowi Benedyktowi Zientarskiemu za zaangażowanie, życzliwość i wsparcie w organizacji tego wyjątkowego przedsięwzięcia. Słowa wdzięczności są kierowane również do dyrektora Hotelu „Rewita" w Mielnie Błażeja Papiernika za gościnność, serdeczną atmosferę i troskę o uczestników festiwalu. Szczególne podziękowania zespół składa kierownikowi artystycznemu, prof. Przemysławowi Pałce, oraz całej kadrze artystycznej za profesjonalizm, ogrom pracy, cenne wskazówki i stworzenie warunków, w których chóry polonijne mogły rozwijać swoje umiejętności i wspólnie przeżywać piękno muzyki chóralnej.

Dzięki wspólnemu wysiłkowi festiwal stał się nie tylko spotkaniem artystycznym, ale również pięknym świętem polskiej kultury, muzyki i wspólnoty. ■

Inf. i fot. Centrum Kultury w Rudominie

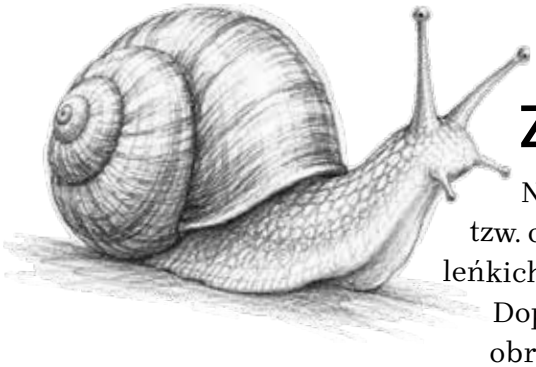

Festiwal po raz kolejny pokazał, jak wielką siłę ma muzyka i jak pięknie potrafi jednoczyć Polonię wokół języka, kultury i polskiej tradycji

eprasa.pl 6b05ebbbc0

Dzień dobry! Dobry humor i samopoczucie w wielu przypadkach zależą od ludzi nas otaczających. Mama, tato, brat, siostra, koleżanki i koledzy – ich zachowanie jest ważne dla nas. A Wy? Macie takie zasady, których nigdy nie łamiecie? A może jest coś w zachowaniu rówieśników, co bardzo Was denerwuje – co to takiego?

Zwierzęta, które mają tysiące oczu!

Niektóre zwierzęta, np. owady (m.in. pszczoły, muchy, ważki), mają tzw. oczy złożone. Każde z nich składa się z setek, a nawet tysięcy maleńkich oczek! Każdym oczkiem widzą tylko mały fragment otoczenia. Dopiero obrazy odbierane ze wszystkich oczek składają się na cały obraz. Obraz widziany przez owada składa się więc jakby z setek maleńkich obrazków (trochę jak puzzle – cały obrazek składa się z kawałków, które są na poszczególnych puzzlach). Takie widzenie nazywamy mozaikowym. Za pomocą oczu złożonych nie można jednak dobrze widzieć kształtów, za to możliwe jest dobre odróżnianie barw i natężenia światła. Niektóre owady nie muszą się ruszać, żeby widzieć wszystko naokoło głowy.

Niektóre zwierzęta nie mają typowych oczu. Na przykład krewniacy dżdżownicy mają jedynie skupiska komórek światłoczułych na powierzchni ciała. Za ich pomocą rozróżniają tylko światło od ciemności, a nie widzą kolorów i kształtów, nie wiedzą też, skąd pada światło. Inne zwierzęta mają tzw. oczy kubkowe – jakby dołki w ciele, na dnie których są komórki światłoczułe. Dzięki nim oprócz światła i ciemności zwierzę może odróżnić, skąd pada światło. Tak widzą np. ślimaki.

Obrazkowe rebusy

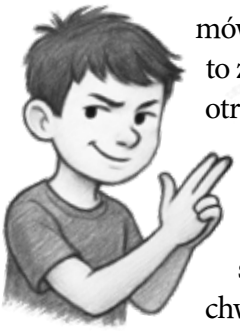
ALE DOWCIP!

Nauczycielka kazała napisać dzieciom, jak wygląda koń. Jedno z dzieci napisało:
– Koń wygląda oczami.

eprasa.pl 6b05ebbbc0

Tego się po prostu nie robi

Nie lubicie pouczania – to wiemy, ale żeby nie wiadomo, co się działo, tych kilku rzeczy nie wolno Wam robić… Unikniecie bycia okropnym, nielubianym, unikniecie też obgadywania i wyrzutów sumienia.

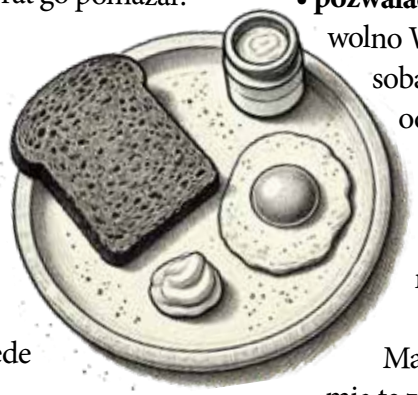

Nie można…

• **krytykować innych przy świadkach** – macie coś do kolegi, rodziców, brata? Powiedzcie im to, ale bez świadków. Rozliczanie się z kimś przy innych osobach jest dziecinne i niekulturalne.

• **nadużywać czyjegoś zaufania** – dać osobie trzeciej czyjś numer telefonu, powiedzieć, gdzie mieszka, zdradzić login do facebooka – bez zapytania właściciela o zgodę.

• **nie oddawać pożyczonych rzeczy w idealnym stanie – to niby oczywiste…** Wzięliście, pożyczyliście? To pilnujcie jak oka w głowie! Jeśli się zniszczy, zaciśnijcie zęby i bez słowa odkupcie takie samo lub lepsze! Wzięliście od koleżanki śliczny zeszyt, ale Wasz brat go pomazał? Odkupujecie bez słowa.

• **dawać ściągać – to przestępstwo!** – myślicie, że dając ściągać pracę domową koledze, robicie dla niego dobrze? Nie! Prawa polega na tym, że nikogo nie wolno oszukiwać, a w tym wypadku ów kolega nie tylko oszukuje nauczyciela, ale oszukuje Was, bo bazuje na Waszej pracy i oszukuje przede wszystkim siebie!

• **spóźniać się – na pewno powiecie:** „Akurat! Wszyscy się spóźniają, a ja mam stać i czekać jak głupi?”. Tak, macie czekać, ale tylko kwadrans. Potem z czystym sumieniem możecie iść. Jesteście w porządku. Jeśli macie się spóźnić, zadzwońcie, wyślij SMS-a. Szanujcie czyjś czas! Co z tego, że wszyscy tak robią? Chcecie być podobni do tych najgorszych czy do tych najlepszych?

• **dawać na prezent rzeczy używanych** – przysłowie mówi: „Nie czyń drugiemu, co tobie nie miłe”. Warto zapamiętać i zastanowić się, czy Wy chcielibyście otrzymać w prezencie podniszczoną książkę lub coś, co wiecie, że kolega otrzymał od innego kolegi, ale mu się to nie podoba.

• **mówić na ucho w towarzystwie!** – macie ważną sprawę? Poproście tę osobę, żeby wyszła z Wami na chwilę, ale żadnego szeptania czy wybuchania śmiechem na czyjś widok.

• **wybrzydzać przy jedzeniu lub rzucać się i wybierać dla siebie najlepsze (albo największe) porcje** – to wstyd do kwadratu! Myślicie, że ludzie nie widzą, że jesteście pazerni, zachłanni, że sobie naleliście resztkę wspólnego soku, że szybko zjedliście ostatniego pączka? Widzą, widzą. Lepiej, żeby dla Was nie zostało, niż gdybyście mieli zostać posądzeni o zachłanność.

• **pozwalać, by ktoś robił Wam krzywdę** – nie wolno Wam nigdy dla czyjegoś dobra pozwolić sobą pomiatać, dać się wykorzystywać, być od kogoś zależnym. Miejcie swoją godność. Czy czasem robicie coś tylko po to, żeby koledzy Was lubili? To błąd! Lepiej być samemu, ale z godnością niż mieć znajomych, którzy Was z godności odzierają.

Macie na pewno wielu kolegów, którzy łamią te zasady. Czy należy ich wychowywać, robić im „kazania”, tłumaczyć? Nie. Ty tylko bądźcie przykładem poprawnego zachowania. Nawet nie komentujcie, jak ktoś niewłaściwie się zachował. Jest to dość długa droga, ale skuteczna. Po jakimś czasie koledzy zauważą Wasze właściwe zachowanie i zrozumieją swoje błędne. Bez pouczania!

Jaka jest pogoda?

Nie można powiedzieć, że dziś nie ma pogody, a wczoraj była. Pogoda jest zawsze, zmieniają się jej składniki – deszcz, wiatr czy temperatura.

Co to właściwie jest pogoda? Pogoda jest zawsze, ale w każdej chwili może być inna. Zmieniają się tylko jej składniki: temperatura powietrza, która sprawia, że jest Wam ciepło lub zimno; wiatr, który dokucza lub orzeźwia; chmury na niebie i to, co z nich pada – deszcz, śnieg, grad.

Jaką pogodę lubicie najbardziej? Gdy jest słonecznie, ciepło, czy jak pada śnieg? Bo ja, lubię każdą pogodę! :)

eprasa.pl 6b05ebbbc0

Smakowity sos do makaronu na zimę

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty"

Domowy sos do makaronu zamknięty w słoikach to świetny sposób na zachowanie smaku letnich warzyw na zimowe miesiące. Jest aromatyczny i bardzo uniwersalny — po otwarciu wystarczy go podgrzać i podać z ulubionym makaronem. Ten przepis przygotujemy z zaledwie kilku podstawowych składników: pomidorów, cukinii, cebuli i papryki. Pomidory mogą być różne, użyłam Limę oraz Bycze serca.

Składniki:
• 3 kg dojrzałych pomidorów • 1 kg cukinii • 0,5 kg papryki • 80 g cebuli • 4-5 ząbków czosnku • 2 łyżki soli • 1/2 -3/4 szklanki cukru — w zależności od kwasowości pomidorów • 2 łyżeczki pieprzu • 1-2 łyżeczki suszonego oregano • 1 łyżeczka suszonej bazylii • 2-3 łyżki oliwy lub oleju • 1/3 szklanki octu • 4 łyżeczki słodkiej papryki

Fot. magnific.com

Wykonanie:

Pomidory umyć i sparzyć, obrać ze skórki, usunąć szypułki i pokroić na mniejsze kawałki. Cukinię obrać, umyć, odciąć końcówki i pokroić w kostkę. Paprykę umyć, usunąć gniazda nasienne i pokroić w drobną kostkę, Cebulę obrać i drobno posiekać. W dużym garnku rozgrzać olej lub oliwę, dodać cebulę i podsmażyć do zeszklenia. Następnie dodać przygotowane pomidory, cukinię i paprykę. Całość wymieszać i gotować na małym ogniu bez przykrycia przez 1,5-2 godziny, od czasu do czasu mieszając, aż warzywa zmiękną, a nadmiar wody odparuje. Pod koniec gotowania dodać sól, pieprz, oregano, bazylię, cukier, ocet i paprykę słodką. W razie potrzeby doprawić do smaku odrobiną ostrej papryki. Sos gotować jeszcze przez około 10-15 minut, aż osiągnie odpowiednią konsystencję. Jeśli zależy na sosie z większymi kawałkami warzyw, pozostawić go w takiej postaci. Jeśli warzywa mają być drobniejsze, można je podczas gotowania delikatnie rozgnieść tłuczkiem do ziemniaków lub łyżką. Gorący sos przełożyć do wyparzonych słoików, dokładnie wytrzeć brzegi i szczelnie zakręcić. Pasteryzować przez około 20 minut od momentu zagotowania wody. Po zakończeniu pasteryzacji ostrożnie wyjąć słoiki i pozostawić do całkowitego wystudzenia. Gotowy sos można też zmiksować na gładką masę przed podaniem. Smakuje zarówno z makaronem jak i z ryżem. ■

Domowa pieczeń z mięsa mielonego

Ta wersja jest wyjątkowo ciekawa, ponieważ oprócz mięsa mielonego zawiera również większe kawałki mięsa z indyka. Dzięki temu po upieczeniu pieczeń ma przyjemną, zwartą strukturę, a w przekroju pięknie widać kawałki mięsa.

Składniki na foremkę aluminiową ok. 1,5 kg:
• 1 kg mięsa mielonego wieprzowego, najlepiej z łopatki • 500 g mięsa z indyka, np. z uda lub piersi • 18-20 g soli peklowej • 3 ząbki czosnku • 1 łyżeczka pieprzu czarnego • 1 łyżeczka majeranku • 1 łyżeczka papryki słodkiej • ½ łyżeczki papryki wędzonej — opcjonalnie • 1 łyżeczka cukru • 100 ml bardzo zimnej wody

Wykonanie:

Mięso z indyka oczyścić z błon i pokroić w większą kostkę, ok. 1-2 cm. Mięso wieprzowe zmielić, przełożyć do dużej miski, dodać sól peklową, przeciśnięty przez praskę czosnek, pieprz, majeranek, paprykę słodką, paprykę wędzoną, cukier oraz gorczycę. Wlać bardzo zimną wodę i całość dokładnie wyrobić przez kilka minut, aż masa stanie się kleista i jednolita. Następnie dodać pokrojone mięso z indyka i delikatnie, ale dokładnie wymieszać, aby kawałki mięsa równomiernie rozłożyły się w masie. Przygotowaną masę przykryć i odstawić do lodówki na 12-24 godziny, aby mięso odpowiednio się peklowało i nabrało smaku. Po tym czasie masę przełożyć do aluminiowej foremki o pojemności ok. 1,5 kg, dokładnie dociskając mięso, szczególnie przy brzegach i w narożnikach, aby nie pozostały puste przestrzenie. Wierzch wyrównać, posypać po wierzchu majerankiem i papryką słodką, można foremkę przykryć folią aluminiową. Piec w piekarniku nagrzanym do 170°C, w funkcji góra-dół, przez 75-90 minut. Najlepiej kontrolować temperaturę wewnątrz pieczeni — w najgrubszym miejscu powinna osiągnąć co najmniej 74°C. Pod koniec pieczenia folię można zdjąć, aby wierzch delikatnie się przyrumienił.

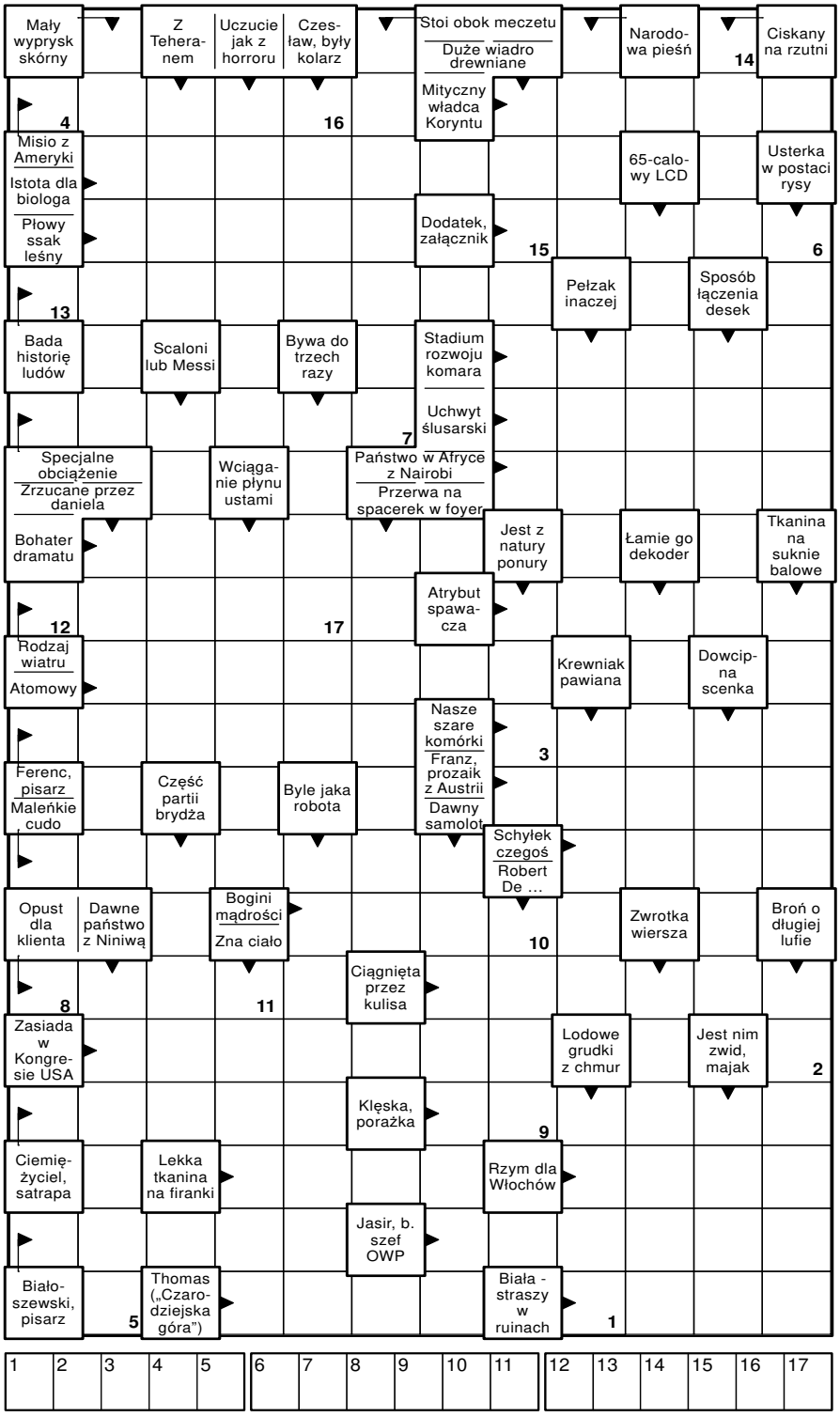

Fot. autorka

Po upieczeniu pieczeń pozostawić w foremce na ok. 15-20 minut, następnie całkowicie wystudzić. Jeśli ma być podawana jako domowa wędlina, schłodzić ją w lodówce przez kilka godzin, najlepiej pozostawić na całą noc. ■

eprasa.pl 6b05ebbbc0

Krzyżówka

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 8-9 PAŹDZIERNIKA

Poziomo: DEKOLT - UGODA - TABORET - KARIBU - KARMA - ROBOTNIK - OLAF - WAŁKOŃ - TREMA - ODPIS - POGANIN - BATUTA - ARKAN - MOLOCH - DEKARZ - OLIMP - ARTERIA - KASZEL - OCEAN - MIASTO - GAFA - ANTYWZÓR - EGON - UPAŁ - QUINN - ALDONA - KARK - KREW - NAWAŁ - AGATKA

Pionowo: PETARDA - PAMELA - MARUDA - KARO - ŁZOTOK - SKIN - OBIBOK - GULASZ - ATENKA - LOBO - ORATOR - SYGNAŁ - TRUTEŃ - NACZALSTWO - OZNAKA - DUTKI - TONA - OTOK - AKORD - RYLEC - GRUDKA - ŁOTR - LEPIK - IRENA - PORT - MIAMI - ARMIA - FRANEK - KAPA - FASON - PANDA - ŁAWA

Hasło: Uczeń przerósł mistrza

Uśmiechnij się!

– Dzień dobry, tu weterynarz. Pani Zosiu, jest u mnie pani mąż z Azorkiem i żąda, żeby go uśpić. Co pani na to?
– Cóż, protestować nie będę, skoro nalega... Ale Azorka proszę puścić wolno, zna drogę do domu i trafi sam.
***
– Doktorze – pyta pacjent. – Jak tam moje wyniki? Umieram z ciekawości!
– Hm, chyba nie tylko z ciekawości – mamrocze doktor.
***
Żona wpada do salonu i roześmiana pyta męża:
– Kochanie, popatrz na mnie! Niczego nie zauważyłeś?
– Włosy podcięłaś?
– Nie!
– Nowa sukienka?
– Skądże!
– No, to już nie wiem...
– Włosy podcięłam!
– Przecież na samym początku to mówiłem!
– Mówiłeś, mówiłeś... Zgadłeś, a przecież miałeś zauważyć!
***
Recepcjonista do gościa:
– Mam ostatnie miejsce w dwójce, ale mężczyzna, który tam śpi, strasznie chrapie!
– Nie szkodzi, biorę.
– No i jak? Spał pan choć trochę? – pyta nazajutrz rano recepcjonista.
– Całą noc! Ten pan ogłuszająco chrapał, gdy wszedłem, więc cmoknąłem go w policzek, jak mi radziła żona, aby zrobić, gdy ktoś chrapie, i powiedziałem: „Dobranoc, przystojniaku!”, a on mi rano powiedział, że nie zmrużył oka calusieńką noc!
***
– Co tak liczysz, dziadku? – pyta wnuk.
– Świat się zmienia – westchnął dziadek. – Dziesięć przykazań ma tylko 50 słów, a dyrektywa Unii Europejskiej w sprawie produkcji dżemu – kilkadziesiąt tysięcy...
***
Wędkarz z kolegą siedzi nad wodą. Raptem – branie! Wyciąga z mozołem, a tu – czajnik. Za chwilę kolega wyciąga radio. Potem toster, młynek do kawy, firankę. Wreszcie mówi:
– Wiesz, stary, lepiej chodźmy stąd. Bo tam chyba ktoś mieszka.

eprasa.pl 6b05ebbbc0

Deficyt Litwy wzrośnie do 3,8 proc. PKB. Sinkevičius: „Pożyczki nie są darmowe”

Litwa planuje zwiększyć deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych do ok. 3,8 proc. PKB w 2027 r. To oznacza konieczność zaciągania kolejnych pożyczek, ryzyko wzrostu kosztów obsługi długu i pytania o stabilność finansów państwa.

Honorata Adamowicz

Europoseł Virginijus Sinkevičius w rozmowie z „KW” ostrzega, że same wydatki na obronność nie uzasadniają automatycznie tak wysokiego deficytu. Jego zdaniem rząd powinien wyjaśnić, na co zamierza pożyczać pieniądze i jak zapewni bezpieczeństwo finansowe kraju w kolejnych latach.

— Bezpieczeństwo Litwy jest dziś absolutnym priorytetem. Żyjemy w sąsiedztwie agresywnego państwa, dlatego inwestycje w obronność nie są kwestią wyboru. Zobowiązaliśmy się przeznaczać na obronność 5 proc. PKB i musimy dotrzymać tego zobowiązania. Nie oznacza to jednak, że sytuacja bezpieczeństwa automatycznie uzasadnia każdy poziom deficytu budżetowego — mówi Virginijus Sinkevičius w rozmowie z „Kurierem Wileńskim”.

Europoseł podkreśla, że trzeba wyraźnie rozróżnić, jaka część wzrostu deficytu wynika z niezbędnych inwestycji w obronność, a jaka z pozostałych wydatków państwa. Unia Europejska przewidziała dodatkową elastyczność fiskalną w finansowaniu obronności, ale nie jest ona nieograniczona i nie zwalnia rządu z odpowiedzialności za stabilność finansów publicznych.

Bezpieczeństwo Litwy jest dziś absolutnym priorytetem

WYDATKI POD LUPĄ KE

Sinkevičius zwraca uwagę, że przed zaakceptowaniem tak wysokiego deficytu rząd powinien przedstawić konkretne wyliczenia i uzasadnienie planowanych wydatków. Jak podkreśla, Ministerstwo Finansów nadal nie wyjaśniło, jaka część deficytu ma związek z finansowaniem obronności, a jaka wynika z innych zobowiązań. Brakuje również jasnych informacji, na jakiej podstawie ustalono jego wysokość i w jaki sposób rząd zamierza utrzymać stabilność finansów publicznych w kolejnych latach.

Przekroczenie progu 3 proc. PKB oznaczałoby, że Komisja Europejska przyjrzy się przyczynom deficytu i oceni, czy Litwa wywiązuje się ze swoich zobowiązań fiskalnych. Większa elastyczność przewidziana dla wydatków obronnych nie obejmuje automatycznie wszystkich dodatkowych kosztów państwa. Jeśli wzrost deficytu wynikałby również z innych wydatków, których rząd nie potrafiłby odpowiednio uzasadnić, ryzyko wszczęcia procedury nadmiernego deficytu stałoby się realne.

— Nie oznacza to, że Litwa od razu zostałaby ukarana grzywną. W pierwszej kolejności oceniono by sytuację finansową państwa, wydano zalecenia, a rząd mógłby zostać zobowiązany do skorygowania wzrostu wydatków i przedstawienia jasnego planu powrotu do dyscypliny fiskalnej. Musimy jednak mówić nie tylko o reakcji KE. Równie ważne jest to, jak finanse Litwy będą oceniać inwestorzy i agencje ratingowe. Jeżeli państwo będzie stale zwiększać zadłużenie, ale nie będzie potrafiło wyjaśnić, w jaki sposób zamierza nim zarządzać, może to osłabić zaufanie do jego finansów. Musimy rozumieć, że pożyczone pieniądze nie są darmowe. Im więcej będziemy płacić odsetek, tym mniej środków pozostanie na szkoły, szpitale, infrastrukturę i inne usługi ważne dla mieszkańców — podkreśla Sinkevičius.

WIĘKSZY DŁUG, DROŻSZE POŻYCZKI

Wzrost ryzyka kredytowego może doprowadzić do obniżenia ratingu Litwy, a w konsekwencji do podrożenia pożyczek. Sinkevičius zastrzega jednak, że samo przekroczenie progu deficytu na poziomie 3 proc. PKB nie oznacza automatycznej obniżki oceny wiarygodności kredytowej.

29.>>

eprasa.pl 6b05ebbbc0

28.>>

Agencje ratingowe biorą pod uwagę ogólną sytuację finansową państwa, tempo wzrostu zadłużenia, perspektywy gospodarcze oraz sposób zarządzania finansami publicznymi.

Dlatego kluczowe znaczenie ma przejrzystość planów rządu. Konieczne jest wyraźne rozróżnienie wydatków niezbędnych, tymczasowych oraz tych, które staną się stałym obciążeniem budżetu. Równie ważne jest wskazanie źródeł ich finansowania i przedstawienie prognoz dochodów państwa na kolejne lata.

— Nie możemy postępować tak, jakbyśmy każdego roku mogli pożyczać coraz więcej, a pytanie, kto i kiedy spłaci ten dług, pozostawić przyszłym pokoleniom. Jest to szczególnie ważne teraz, gdy koszty obsługi zadłużenia państwa stają się coraz większym obciążeniem dla budżetu. Właśnie dlatego Ministerstwo Finansów musi przedstawić jasne prognozy finansowe na najbliższe lata oraz plan zarządzania deficytem i wzrostem długu publicznego. Jak dotąd nie otrzymaliśmy jednoznacznych odpowiedzi na te pytania — mówi europoseł.

Jak zaznacza, naruszenie unijnych zasad dyscypliny fiskalnej wiązałoby się z koniecznością wyjaśnienia sytuacji finansowej państwa. KE mogłaby zażądać dodatkowych wyjaśnień, prognoz średnioterminowych i konkretnych zobowiązań dotyczących budżetów na kolejne lata. Ministerstwo Finansów i tak musiałoby przygotować odpowiedzi. Pozostaje więc pytanie, czy rząd zrobi to z wyprzedzeniem, czy dopiero w reakcji na żądania KE.

Brak odpowiedniego przygotowania mógłby mieć konsekwencje wykraczające poza budżet na 2027 r. Komisja Europejska mogłaby dokładniej analizować decyzje rządu, a rynki finansowe ostrożniej oceniać Litwę. To istotne, ponieważ kraj przez lata był postrzegany jako państwo odpowiedzialnie gospodarujące środkami publicznymi. Utrzymanie tego zaufania ma kluczowe znaczenie.

WYDATKI A INWESTYCJE

Europoseł zwraca również uwagę na konieczność rozróżnienia zwykłego wzrostu wydatków od inwestycji przynoszących długoterminowe korzyści. Samo przeznaczenie dodatkowych pieniędzy nie oznacza bowiem, że są one inwestowane w przyszłość kraju.

— Inwestycje w edukację, ochronę zdrowia, bezpieczeństwo energetyczne, innowacje czy infrastrukturę regionalną mogą przynieść konkretne korzyści gospodarcze i społeczne. Lepsza edukacja oznacza lepiej wykwalifikowanych pracowników, sprawniejsza ochrona zdrowia pomaga ludziom dłużej pozostawać aktywnymi zawodowo, a rozwinięta infrastruktura stwarza warunki do powstawania i rozwoju firm w regionach. Samo wskazanie takich priorytetów jednak nie wystarczy. Jeżeli twierdzimy, że dodatkowo pożyczamy pieniądze na inwestycje, musimy jasno przedstawić, jakie projekty zostaną zrealizowane, ile będą kosztować i jakie korzyści przyniosą państwu. Jak dotąd nie widziałem takich konkretnych argumentów poza finansowaniem obronności — zaznacza Sinkevičius.

Jego zdaniem Ministerstwo Finansów powinno wskazać konkretne inwestycje uzasadniające wyższy deficyt, określić ich przewidywane korzyści gospodarcze i społeczne oraz wyjaśnić, jak wpłyną na długoterminowy wzrost Litwy. Te odpowiedzi powinny paść jeszcze przed podjęciem decyzji budżetowych.

SYSAS: WIĘKSZY DEFICYT OZNACZA KOLEJNE POŻYCZKI

Na konsekwencje planowanego wzrostu deficytu zwraca uwagę również Algirdas Sysas. W rozmowie z „Kurierem Wileńskim" podkreśla, że większy deficyt oznacza dla Litwy konieczność zaciągania kolejnych pożyczek, ponieważ dochody państwa nie wystarczają na pokrycie planowanych wydatków.

— Nie jest to najkorzystniejsza sytuacja dla Litwy. Na razie są to dane wstępne, ponieważ ostateczny projekt budżetu nie został jeszcze przedstawiony. Niezależnie od tego większy deficyt oznacza, że w przyszłości będziemy musieli więcej pożyczać, ponieważ nie mamy wystarczających, stabilnych dochodów, aby pokryć te wydatki — zaznacza polityk.

Jednym z możliwych następstw wzrostu zadłużenia może być obniżenie ratingu kredytowego Litwy. To z kolei oznaczałoby droższe pożyczki i wyższe koszty obsługi długu.

— Mamy już stosunkowo duże zadłużenie, a jeśli nasz rating kredytowy zostanie obniżony, pożyczanie pieniędzy stanie się droższe. Zamiast przeznaczać środki na działania służące mieszkańcom Litwy, będziemy musieli płacić bankom za udzielone kredyty — wskazuje Algirdas Sysas. ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

Lepsza edukacja oznacza więcej lepiej wykwalifikowanych pracowników

eprasa.pl 6b05ebbbc0

TVP WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Studio Wilno”
07.15 S. anim. „Agatka i Motyl”
07.25 S. anim. „Reksio”
07.35 „Jedzenie ma znaczenie”
07.55 „Polska od kuchni”
08.10 „Pięknie przyprawiONA”
08.30 „Zakochaj się w Polsce”
08.50 „Młodzież kontra, czyli pod ostrzałem”
09.40 „Było, nie minęło”
10.05 „Z Historią na Ty”
10.25 „Info Wilno”
10.35 „Gra słów. Krzyżówka”
10.55 „Powiedz to po polsku”
11.00 „Słownik polsko@polski”
11.25 S. anim. „Agatka i Motyl”
11.35 S. anim. „Reksio”
11.45 „Anna Dymna spotkajmy się”
12.10 S. „M jak miłość”
13.05 „Dobre historie”
13.30 „Info Wilno”
13.40 „Rozmowa Dnia”
13.55 „Widzieć w ciemności” film dok.
14.45 „Kulturalnie mówiąc”
15.10 „Panorama litewska”
15.20 „Zaginione odnalezione”
15.35 „Raport naukowy”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 S. anim. „Agatka i Motyl”
16.30 „Program dla dzieci”
16.35 S. „Klan”
17.00 S. „Barwy szczęścia”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Gra słów. Krzyżówka”
18.00 S. „Wiedźmin”
18.45 „Notacje”
19.00 „Info Wilno”
19.25 „Studio Wilno”
19.45 S. „Na sygnale”
20.10 „Panorama litewska”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 S. „Mrok”
21.50 „Anna Dymna spotkajmy się”
22.15 S. „M jak miłość”
23.00 „Info Wilno”
23.05 „Rozmowa Dnia”
23.20 „Dobre historie”
23.40 „Notacje”
23.55 „Info Wilno”
00.20 „Studio Wilno”
00.40 „Było, nie minęło”

LRT TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Soko Köln”
9.45 S. „Die RosenheimCops”
10.35 S. „Emeryci na tropie”
11.25 S. „Tandem”
12.15 „Zgaduj i zgaduj”
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.10 S. dok. „Dzienniki z wyspy”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.20 „Czego nie mówić?”
16.30 S. „La Promesa – pałac tajemnic”
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 Ważna godzina
19.30 „Armia potępionych“ film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Katastrofy Litwy
22.30 S. „Obsesja Eve“
23.15 S. „Narcos”

6

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 „Nie przy zdrowych zmysłach”
7.30 „Poważne sprawy”
8.00 Od…do…
9.00 S. „Świeża krew”
10.00 S. „Potrzebuję miłości”
11.00 S. „Odległe miasto”
13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 „Miłość od pierwszego wejrzenia”
15.00 S. „Bajka nocy”
16.00 Wiadomości
16.25 „U Edyty”
17.00 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „Poważne sprawy”
20.00 „Šeškinės 20”
21.00 „Nie przy zdrowych zmysłach”
21.30 Wiadomości
22.30 „Zakładnik“ thriller
00.55 S. „FBI”

LRT PLIUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Okno na władzę”
6.30 Poranne dźwięki
9.00 Studio Aktualności LRT
12.30 Co jest lepsze, sąsiedzie?
13.00 Wiara i życie
13.30 Bądź zdrów!
14.00 Dajmy czadu!
15.05 S. dok. „Bez ucieczki“
16.00 „Miasto i sanktuaria“ film dok.
17.00 Bez maski
17.45 S. „Dziedzictwo”
18.30 „Zmartwychwstanie“ film dok.
19.30 S. dok. „Bez ucieczki“
20.20 S. „Niezwyciężalni“
20.50 Liga Mistrzów FIBA
23.00 S. „Sisi“
23.50 S. „North Sea Connection“

3

6.00 „La Maistas. Italija”
7.00 „Vytaro ferma“
8.30 „BEZ TABU“
9.00 S. „Kobiety kłamią lepiej”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Dla dobra rodziny”
14.00 S. „Domenica Montero”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „BEZ TABU“
20.15 „GoŽalgiris“
20.30 Mecz Euroligi
22.45 „Taxi 3“ komedia
00.25 S. „Prawo i porządek“

BTV

6.00 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 „Realna mistyka”
8.30 „Poniżej pokładu”
9.00 „Orły lombardu”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Nowy York”
12.30 „Orły lombardu”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu”
16.00 S. „Kod”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Nowy York”
19.00 S. „S.W.A.T.”
20.00 S. „Kobra”
21.00 „Mechanik” thriller
22.55 „Połączenie” thriller

lrytas.tv

05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo
08.30 „Moje miejsce”
9.30 TV Wolność
10.30 S. „Nieodkryta Rosja“
11.30 Litwa na żywo
12.30 „Pyszne życie”
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 Chcę pracować
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 „Życie należy do ciebie” film dok.
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.25 Modernizacja z pierwszej ręki
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.20 Litwa na żywo
21.25 S. „Nieodkryta Rosja”
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Nowy dzień
00.00 „Moje miejsce”

6 HBAT

06.00 S. „Piekielna droga”
07.00 S. „Alarm dla Cobra 11”
10.00 „Prawo i porządek”
11.00 „Na zdrowie”
13.00 S. „Domek szczęścia”
14.00 S „Walker, Texas Ranger”
16.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
17.00 S. „Alarm dla Cobra 11”
19.00 „Skazani” dramat
20.00 „Prawo i porządek”
21.00 „Więźniowie dzielnicy“ film fab.
22.40 S. „Yellowstone”

eprasa.pl 6b05ebbbc0

6.00 S. „Kakawa”
7.00 S. „Kiedy ktoś kocha bardziej”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Leila”
10.00 „Velvet”
11.00 S. „Profesor T“
12.00 S. „Rezydent”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Specjalistka”
15.00 S. „Anupamaa“
15.35 S. „Mangal Lakshmi”
16.30 S. „Niewidoma”
18.00 „Pierwsze randki”
19.00 S. „Rezydent”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Kardynał ”
22.45 S. „Specjalistka”
23.50 S. „Death in Denmark”

TVP 1

06.50 S. „Akacjowa 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Kościół z bliska”
09.00 „Serwis Info”
09.20 S. „Zaraz wracam”
10.00 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
12.00 S. „Ojciec Mateusz”
13.00 Serwis Info
13.10 „Agrobiznes”
13.40 Magazyn Rolniczy
13.55 „Rybołów drapieżca znad wody” film dok.
15.00 S. „Splątane losy”
16.00 „Serwis Info”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.00 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.25 „Jaka to melodia?”
19.05 S. „Klan”
19.40 S. „Akacjowa 38”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Felicita”
22.05 „Sekielski wieczorową porą”
23.10 „Mexican” komedia

TVP KULTURA

07.05 „Tygodnik Kulturalny”
07.55 „Polska Platforma Tańca”
08.20 S. „Rawhide”
09.20 „Porozmawiajmy szczerze”
10.00 S. „Dyrektorzy”
11.35 „Dzień wielkiej ryby” film obycz.
13.00 „Film jest bajką” film dok.
13.50 „17. Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. H. Wieniawskiego”
15.05 S. „Kosmos 1999”
16.10 „Królowe Dzikiego Zachodu” western
17.55 S. „Dyrektorzy”
19.15 „W poszukiwaniu dobrego filmu”
19.55 S. „Rawhide”
21.00 „Dracula” balet
23.05 „La chimera” film fab.

TVP POLONIA

07.00 „Panorama”
07.30 „Pożyteczni.pl”
08.00 „Rączka gotuje”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.35 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
12.50 „Przepis dnia”
13.00 „Serwis Info”
13.10 S. „Komisarz Alex”
14.05 S. „Ranczo”
15.00 „Piknik Country 2026”
15.50 „Polacy Światu”
16.00 Serwis Info
16.10 „Kulturalni”
17.00 S. „Pan Mama”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 Teleexpress
18.20 Gra słów. Krzyżówka
18.50 Teleexpress Extra
19.15 „Oko na Wschód”
19.45 „Panorama”
20.20 „Niezwykłe miejsca”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.25 S. „Stulecie Winnych”
22.20 S. „Ojciec Mateusz”
23.05 „Notacje”
23.15 „Maria Konopnicka” film dok.
00.15 Panorama TVP HISTORIA 2
Wtorek 13.10
07.40 „Był taki dzień”
07.45 „Słownik polsko@polski”
08.10 „Fake czy historia?”
08.45 „Flesz historii”
09.05 „Na Tropach Historii”
10.10 S. „Stawka większa niż życie”
11.20 „Chocim 1621” film dok.
12.10 „Fotograf Solidarności” film dok.
13.10 „MontBlanc – góra wyzwań” film dok.
14.00 „Klucz wileński” film dok.
15.10 S. „Stawka większa niż życie”
16.05 „Sensacje XX wieku”
18.05 „Droga do morza” film dok.
18.50 S. „Wojenne dziewczyny”
19.35 S. dok. „Odnaleźć Zaginione”
20.00 „Historia Polski” film dok.
20.50 „Wyśpiewana historia”
21.00 „Żywot sarmacki”
21.10 S. „Polowanie na ćmy”
22.00 S. dok. „Kroniki Hitlera”
22.50 „Koło historii”
23.20 „Antoni Patek – patriota i zegarmistrz”
00.25 „Sensacje XX wieku”

TRWAM

00:10 Dziewica Orleańska wg. Jana Matejki
01:00 Słowo życia
01:05 Świat w obrazach
01:10 Informacje dnia
01:30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Myśląc Ojczyzna
05:00 Apel Jasnogórski
05:20 Informacje dnia
05:40 Polski Punkt Widzenia
06:00 Wykłady naukowe
06:30 Muzyczne chwile
06:45 Pakistan. Pogodzeni z losem
07:25 Gość Oczekiwany
08:55 Poczet Wielkich Polaków
09:00 Informacje dnia
09:15 Polski Punkt Widzenia
09:35 Pod opieką Limanowskiej Pani
10:00 Papież Polak do Rodaków
10:45 Słowo życia
10:50 Święty na każdy dzień
11:00 Informacje dnia
11:15 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
11:45 Zew natury
12:10 Mocni w Wierze
12:35 Słowo życia
12:40 Ma się rozumieć
12:50 Święty na każdy dzień
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Głos serca
14:05 Ostatni rzeźbiarz w szkle
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 Post Scriptum
16:10 Ku pokrzepieniu powstańczych serc. Historia Obrazu Matka Boska AK
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Jestem mamą
17:25 Przyroda w Obiektywie
17:40 Zdrowie z Bożej Apteki
18:00 Wierzę w Boga
18:30 Rajd Katyński
18:55 Poczet Wielkich Polaków
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy niedokończone
20:25 Święty na każdy dzień
20:30 Każdy maluch to potrafi
20:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Myśląc Ojczyzna
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 Solidarność narodziny Wolności
23:15 Głos serca

Discovery CHANNEL

7.00 „Mistrzowie samochodów”
10.00 „Stare dobre rzeczy”
12.00 „Łowcy staroci”
14.00 „Remonty gospodarstw”
18.00 „Inny garaż”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
21.00 „Gorączka złota”
23.00 „Zapomniane i porzucone”

eprasa.pl 6b05ebbbc0

TVP WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Studio Wilno”
07.15 „Zwierzaki Czytaki”
07.25 „Program dla dzieci”
07.35 „eMOCje”
07.55 „Rączka gotuje”
08.25 S. dok. „Dzika Polska”
08.50 „Kwiatki Polskie duże”
09.35 „Było, nie minęło”
10.00 „Z Historią na Ty”
10.20 „Powiedz to po polsku”
10.25 „Info Wilno”
10.35 „Gra słów. Krzyżówka”
10.55 „Słownik polsko@polski”
11.20 „Zwierzaki Czytaki”
11.35 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
11.50 „Anna Dymna spotkajmy się”
12.15 S. „M jak miłość”
13.05 „Ex Libris”
13.30 „Info Wilno”
13.40 „Rozmowa Dnia”
13.55 S. dok. „Historia polskiego sportu”
14.45 „Niedziela z... ”
15.30 „Jak to działa”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Zwierzaki Czytaki”
16.35 S. „Klan”
17.00 S. „Barwy szczęścia”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Gra słów. Krzyżówka”
18.00 S. „Janosik. Prawdziwa historia”
18.45 „Notacje”
19.00 „Info Wilno”
19.25 „Studio Wilno”
19.45 S. „Na sygnale”
20.10 „Polska i świat z historią w tle”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 S. „Stulecie Winnych”
21.45 „Anna Dymna spotkajmy się”
22.10 S. „M jak miłość”
23.00 „Info Wilno”
23.05 „Rozmowa Dnia”
23.15 „Ex Libris”
23.35 „Polska i świat z historią w tle”
23.50 „Info Wilno”
00.15 „Studio Wilno”
00.35 „Było, nie minęło”

LRT TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Soko Köln”
9.45 S. „Die RosenheimCops“
10.35 S. „Emeryci na tropie”
11.25 S. „Tandem”
12.15 „Zgaduj i zgaduj”
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.10 S. dok. „Dzienniki z wyspy”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.20 „Czego nie mówić?”
16.30 S. „La Promesa – pałac tajemnic”
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 Ważna godzina
19.30 To nie jest takie proste
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „I gdzie dalej?”
22.30 S. „Obsesja Eve“
23.15 S. „Narcos”

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 „Nie przy zdrowych zmysłach”
7.30 „Poważne sprawy”
8.00 Od...do...
9.00 S. „Świeża krew”
10.00 S. „Potrzebuję miłości”
11.00 S. „Odległe miasto”
13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 „Miłość od pierwszego wejrzenia”
15.00 S. „Bajka nocy”
16.00 Wiadomości
16.25 „U Edyty”
17.00 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „Poważne sprawy”
20.00 „Šeškinės 20”
21.00 „Nie przy zdrowych zmysłach”
21.30 Wiadomości
22.30 „Zakładnik“ thriller
00.55 S. „FBI”

LRT PLIUS

6.02 „Żyć na wsi jest dobrze”
6.30 Poranne dźwięki
9.00 Studio aktualności LRT
12.30 Pogoń. Vytis. Historie życia Białorusinów mieszkających na Litwie
13.00 Droga
13.30 Koncert
14.30 Młodzi ludzie w LRT OPUS
15.00 Euromaxx
15.15 S. dok. „Bez ucieczki“
16.00 „Miasto i sanktuaria“ film dok.
17.00 Bez maski
17.45 Przeznaczenie
18.30 S. „Niezwyciężony“
18.55 Euroliga kobiet
21.00 „Zmartwychwstanie“ film dok.
22.00 LRT PLIUS scena
22.10 „Krótkie życie” opera
23.30 S. „Doc Martin”

6.00 „Twarzą w twarz z dzikimi zwierzętami”
7.15 „Zagroda marzeń“
8.15 „BEZ TABU”
9.00 S. „Kobiety kłamią lepiej”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Dla dobra rodziny”
14.00 S. „Domenica Montero”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „BEZ TABU“
20.00 „KK2“
21.30 „GOAL'as”
21.45 Mecz Ligi Mistrzów UEFA
23.50 S. „Prawo i porządek“

6.00 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 „Realna mistyka”
8.30 S. „Poniżej pokładu”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 „CSI. Nowy York”
12.30 S. „911”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu”
16.00 S. „Kod”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Nowy York”
19.00 S. „S.W.A.T.”
20.00 S. „Kobra”
21.00 „Polowanie na Eagle One” film fab.
22.50 „Mechanik” thriller

lrytas.tv

05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo
08.30 „Moje miejsce”
9.30 Trzymajcie się
10.30 S. „Nieodkryta Rosja”
11.30 „Litwa na żywo”
12.30 Anatomia mieszkania
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 „Lato na wzgórzu”
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 „Życie w biznesie”
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.25 Litwa na żywo
21.25 S. „Nieodkryta Rosja”
22.30 Reporter
23.00 Litwa na żywo

06.00 S. „Walker, Texas Ranger”
08.00 S. „Alarm dla Cobra 11”
10.00 „Prawo i porządek”
11.00 „Na zdrowie”
13.00 S. „Domek szczęścia”
14.00 S. „Walker, Texas Ranger”
16.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
17.00 S. „Alarm dla Cobra 11”
19.00 „Skazani” dramat
20.00 „Prawo i porządek”
21.00 „Wielka Dziesiątka”
22.30 „W cywilu 4: Ruchomy cel“ dramat
00.10 S. „Yellowstone”

6.00 S. „Kakawa”
7.00 S. „Kiedy ktoś kocha bardziej”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Leila”
10.00 „Velvet”
11.00 S. „Profesor T“
12.00 S. „Rezydent”
13.00 S. „Prawo i porządek”

eprasa.pl 6b05ebbbc0

14.00 S. „Specjalistka”
15.00 S. „Anupamaa“
15.35 S. „Mangal Lakshmi”
16.30 S. „Niewidoma”
18.00 „Pierwsze randki”
19.00 S. „Rezydent”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Kardynał ”
22.45 S. „Specjalistka”
23.50 S. „Kardynał”

TVP 1

06.50 S. „Akacjowa 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Rodzina (nie od) święta”
09.00 „Serwis Info”
09.25 S. „Zaraz wracam”
10.05 S. „Ranczo”
11.05 S. „Komisarz Alex”
12.00 S. „Ojciec Mateusz”
13.00 Serwis Info
13.10 „Agrobiznes”
13.40 „Magazyn Rolniczy”
14.00 „Iberia bezkresna natura” film dok.
15.00 S. „Splątane losy”
16.00 „Serwis Info”
16.25 „Gra słów. Krzyżówka”
17.00 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.25 „Jaka to melodia?”
19.05 S. „Klan”
19.40 S. „Akacjowa 38”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Felicita”
21.55 Piłka Nożna
00.05 „Kino Muranów” film dok.

TVP KULTURA

07.15 „Hala odlotów”
08.05 „Którędy po sztukę”
08.20 S. „Rawhide”
09.25 „Tamte lata, tamte dni”
10.00 S. „Dyrektorzy”
11.20 „Dziewczyny do wzięcia” film TVP
12.15 „Próba ciśnienia” dramat
13.40 S. dok. „Oni wszyscy byli w Montreux”
14.40 „Rekord Errola” film dok.
15.25 S. „Czterdziestolatek”
16.20 „Jesienią o szczęściu” film fab.
17.35 S. „Dyrektorzy”
19.15 „Kolekcja”
19.30 „Informacje kulturalne”
19.55 S. „Rawhide”
21.00 „Cisza nocna” film fab.
23.05 „Teraz taniec!” film baletowy

TVP POLONIA

07.00 „Panorama”
07.30 „Przyrodnik na tropie”
08.00 „Okrasa łamie przepisy”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.35 „Polacy na ratunek Żydom”
12.50 „Niezwykłe miejsca”
13.00 Serwis Info
13.10 S. „Stulecie Winnych”
14.05 S. „Stawka większa niż życie”
15.10 „Turystyczna jazda”
15.25 Kiedyś to było…
16.00 Serwis Info
16.10 „Lena na Bałkanach”
16.40 „Przez pamięć a zapomnienie”
17.05 „Moda na język polski”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 Teleexpress
18.30 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 Teleexpress Extra
19.15 23. Festiwal Kultury Żydowskiej Warszawa Singera 2026
19.45 Panorama
20.20 „Niezwykłe miejsca”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 Pytanie dnia
21.25 S. „Nad rozlewiskiem”
23.10 „Rozmowy (nie)wygodne”
23.45 „Polscy szpiedzy”

TVP HISTORIA

07.05 „Był taki dzień”
07.09 „Słownik polsko@polski”
07.35 „Fake czy historia?”
08.05 „Rzecz Polska”
08.15 S. dok. „Wojownicy czasu”
09.45 „Było, nie minęło”
10.10 S. „Stawka większa niż życie”
11.05 „Prasa donosi”
11.10 „Kazimierz Pułaski” film dok.
12.00 „Mała Polska” film dok.
12.55 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
13.45 „Niezwykłe historie z pocztówek”
14.00 S. dok. „Kroniki Hitlera”
14.50 „Marzyciele”
15.15 S. „Stawka większa niż życie”
16.15 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
16.20 „Sensacje XX wieku”
18.30 „Był taki dzień”
18.35 S. „Wojenne dziewczyny”
19.15 „Prasa donosi”
19.25 „Ex Libris”
19.45 „Fake czy historia?”
20.15 „Kościuszko. Przewodnik bardzo współczesny” film dok.
21.05 „Czterdziestolatek”
21.20 S. „Polowanie na ćmy”
22.05 „Świadkowie Czarnobyla” film dok.
23.00 „Ostatni szpieg” film dok.
00.00 „Trzynastacy. Szlakiem wileńskiej kadrówki” film dok.
00.45 „Sensacje XX wieku”

TRWAM

00:00 Mój przyjaciel Laluś
01:00 Słowo życia
01:05 Świat w obrazach
01:10 Informacje dnia
01:30 Rajd Katyński
01:55 Poczet Wielkich Polaków
02:00 Anioł Pański
02:05 Ma się rozumieć
02:15 Rozmowy niedokończone
03:25 Święty na każdy dzień
03:30 Każdy maluch to potrafi
03:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Myśląc Ojczyzna
05:00 Apel Jasnogórski
05:20 Informacje dnia
05:40 Polski Punkt Widzenia
06:00 Myśląc Historia
06:10 Odnaleźć siebie
06:20 Jestem mamą
06:35 Odpowiedzialni za Kościół
07:00 Wykłady z Kongresu "Katolicy a cielesność"
07:25 Korzenie
08:25 Nowy Rozdział rejs jachtu generała Kuklińskiego
08:35 Zdrowie z Bożej Apteki
08:55 Poczet Wielkich Polaków
09:00 Informacje dnia
09:15 Polski Punkt Widzenia
09:35 Każdy maluch to potrafi
09:50 Słowo życia
10:00 Mocni Jego mocą
10:30 Sanktuaria polskie
10:50 Święty na każdy dzień
11:00 Audiencja Generalna Ojca Świętego Leona XIV z Watykanu
12:00 Muzyczne chwile
12:10 Mateczniki Polskości
12:25 Jestem mamą
12:40 Myśląc Historia
12:50 Odnaleźć siebie
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Głos serca
14:05 Pradawne
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 Lubieszów
16:00 Zadziwiający świat chrząszczy
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Na zdrowie
17:30 Rozmowy o edukacji
18:00 Po stronie prawdy
18:55 Poczet Wielkich Polaków
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy niedokończone
20:20 Odnaleźć siebie
20:30 Bóg z nami
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Myśląc Ojczyzna
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 Przetrwaliśmy
23:30 Z Ewangelią w Krainie Rajskiego Ptaka

Discovery CHANNEL

7.00 „Mistrzowie samochodów”
10.30 „Aukcje zagubionego bagażu”
12.00 „Łowcy staroci”
18.00 „Inny garaż”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
21.00 „Samochód marzeń”
23.00 „Zapomniane i porzucone”

eprasa.pl 6b05ebbbc0

eprasa.pl 6b05ebbbc0

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.
Tel. +370 659 57 721

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte. Tel. +37066685855

Kupię działkę w rej. wileńskim od 25 do 50 a, graniczącą z lasem. Może być z budynkiem mieszkalnym i/lub gospodarczym.
Kontakt: +370 678 52359

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy dachy, ogrodzenia i inne materiały budowlane w przystępnej cenie. Tel. +370 603 63 636

Sprzedam drewno opałowe. Drewno porąbane lub w kłódkach. Tel. 0 679 14150

KLION UAB

Autoserwis Klion szuka ślusarzy-mechaników. Firma o stabilnej długiej historii. Praca w przyjaznym kolektywie. **Wypłata od 1200 do 3500 euro, procent od wykonanych prac, do 50 proc.**
Kontakt: +370 685 040 80, info@klion.lt.

Największa w Europie sieć lombardów poszukuje kandydatów do pracy na stanowisku **PRACOWNIK LOMBARDU/KANTORU** w Wilnie oraz Kownie.

Oczekujemy:
• Znajomość języka polskiego;
• Biegłej obsługi komputera;

Oferujemy:
Stałe zatrudnienie - umowa o pracę, gwarantowane wynagrodzenie podstawa + premia, bezpieczną pracę w bardzo dobrych warunkach w systemie 12 godzinnym (praca dzień na dzień – 15 dni w miesiącu), w miłej atmosferze.

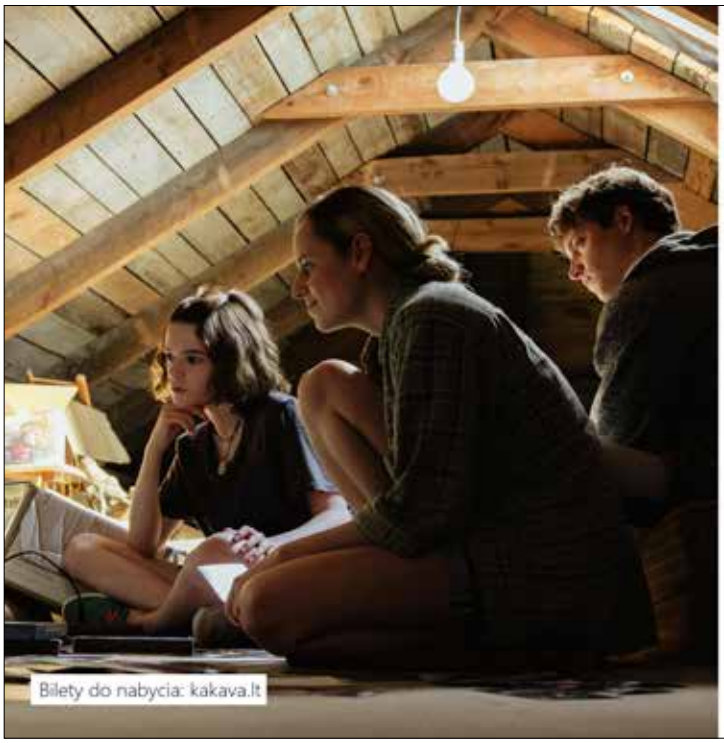
Pensja: 1150-1500 € netto (na rękę).
Stanowisko pracy przy obsłudze klienta.

Zapewniamy: praktyczne oraz merytoryczne przygotowanie do pracy poprzez szkolenie lombardowe, złotnicze oraz kurs kasjera walutowego, stałą, pewną pracę, możliwość awansu.
Miesięczne płatne szkolenie (zapewniamy transport oraz nocleg) w Suwałkach lub Augustowie.
Kontakt:
Oferty, CV wraz ze zdjęciem proszę przesyłać na e-mail: **baltic@loombard.pl**
W przypadku zainteresowania skontaktujemy się z Państwem i zaprosimy na rozmowę kwalifikacyjną.

KURIER WILEŃSKI
DZIAŁ REKLAMY I OGŁOSZEŃ
Vilnius, Birbynių 4A, 2 piętro, 12 gabinet,
tel. +370 5 260 84 44, e-mail: reklama@kurierwilenski.lt
Zapraszamy w godz. 8.00 - 16.30 (w dniach pracy)

KUPUJEMY LASY
DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY
W CAŁEJ LITWIE
TEL. 0 676 41 155

Sprzedaj las
(do 16 000 € za hektar) **DROGO**
Konsultacja i wycena bezpłatna!
+370 659 99929

Spotkania z Kinem Polskim #13
x 20. Festiwal Filmu Polskiego
INNEGO KOŃCA NIE BĘDZIE
16 października 2026, 18:30
Dom Kultury Polskiej w Wilnie (sala teatralna)

Gościni:
Maja Pankiewicz | aktorka

Prowadzenie:
Łukasz Skórko | filmoznawca

Organizatorzy:
DOM KULTURY POLSKIEJ W WILNIE
INSTYTUT POLSKI WILNO
FUNDACJA KONTRPLAN

CITY OF VILNIUS
Projekt dofinansowany przez Samorząd Miasta Wilna

eprasa.pl 6b05ebbbc0

Brytyjska dynia o imponującej wadze

65-letni Ian Paton z brytyjskiego Lymington ustanowił nowy rekord Guinnessa, hodując dynię o imponującej wadze 1295,8 kg. Ten gigantyczny okaz, nazwany Bagheera, został oficjalnie uznany za najcięższą dynię świata podczas konkursu Wargrave Weigh-Off w Berkshire. Jej obwód przekracza aż 6 m!
Gerald Short, sędzia Great Pumpkin Commonwealth, nie krył zachwytu: „To zdecydowanie najcięższy i najbardziej masywny egzemplarz, jaki kiedykolwiek istniał. Jeśli to nie jest definicja czegoś absolutnie niesamowitego, to nie wiem, co nią jest!" — cytuje Guinness World Record.
Fot. Magnific.com

W tym kraju nie ma sygnalizacji świetlnej

Królestwo Bhutanu jest jednym z ostatnich krajów na świecie bez świateł drogowych. Na skrzyżowaniach w stolicy zamiast sygnalizatorów stoją policjanci w białych rękawiczkach.
W 1995 roku w stolicy Bhutanu, Thimphu, zainstalowano pierwszą w kraju sygnalizację świetlną. Nowoczesne rozwiązanie utrzymało się przez około dobę, zanim niezadowolenie mieszkańców skłoniło władze do przywrócenia ręcznego zarządzania ruchem samochodowym. Nieudany eksperyment tak mocno zapisał się Bhutańczykom w pamięci, że więcej nie próbowano go już powtórzyć. Zapanowanie nad ruchem samochodowym w Bhutanie nie należy do szczególnie trudnych wyzwań. Kraj, którego powierzchnia (ok. 38,4 tys. km2) jest zbliżona do Szwajcarii, pierwszą drogę dla samochodów oddał do użytku dopiero w 1962 roku. Liczbę samochodów szacuje się tu na 128 tys., z czego ok. 70 tys. zarejestrowanych jest w stolicy i jej okolicach.

Pies, który rozbił narkotykowy biznes

Poszukiwanie grzybów zamieniło się w policyjną akcję. Fulmine, pies rasy Lagotto romagnolo, znanej ze swojego niezwykle czułego nosa do trufli, podczas rutynowego spaceru po lesie niespodziewanie stał się bohaterem operacji antynarkotykowej. Właściciel psa, przekonany, że jego pupil znalazł wyjątkowo dorodne trufle, nie spodziewał się, że tym razem Fulmine wywęszył coś innego. Zamiast grzybów pies przyniósł trzy ciemne zawiniątka, które po bliższych oględzinach okazały się być szczelnie zapakowanymi porcjami narkotyków. Były to pakunki z czystą kokainą o wartości 25 tys. euro.
Fot. Magnific.com

Fotomigawka

Ostatni ciepły ukłon słońca pośród złotych koron drzew **Fot. Marian Paluszkiewicz**

eprasa.pl 6b05ebbbc0